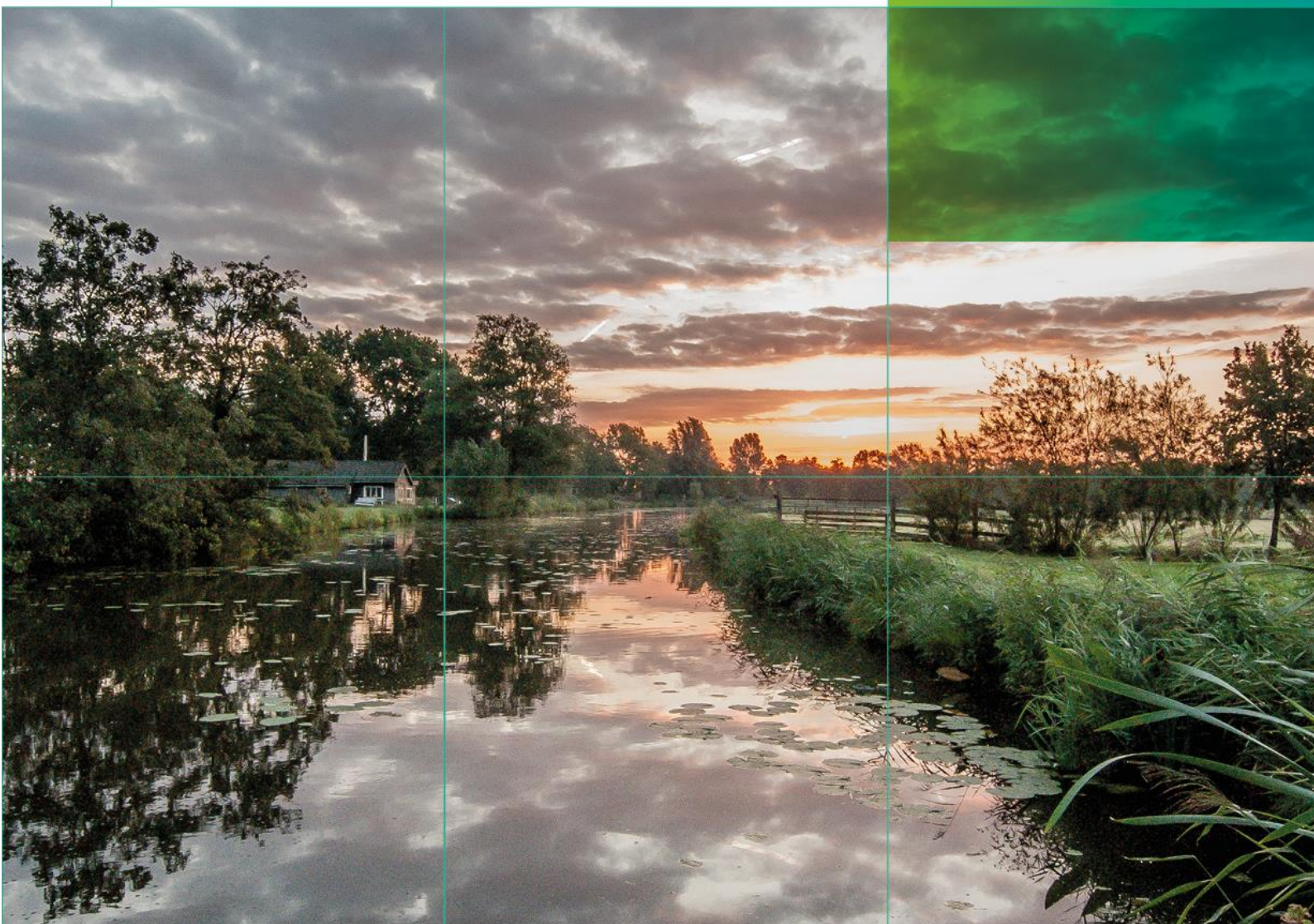

Begroting 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Extra tijd voor voorbereiding op de Omgevingswet.....	4
1.2	Het coronavirus.....	5
1.3	Opzet en samenvatting begroting 2021.....	6
2.	Programma's	10
2.1	Algemene ontwikkelingen	10
2.2	Programma toetsing en vergunningverlening.....	18
2.3	Programma toezicht en handhaving.....	21
2.4	Programma Specialistisch Advies	24
2.5	Programma Bedrijfsvoering (incl. management)	28
3.	De financiële begroting 2021	32
3.1	Uitgangspunten.....	32
3.2	Overzicht van baten en lasten	33
3.3	Financieel meerjarenperspectief	39
3.4	Geprognosticeerde balans en toelichting	40
4.	Transitiebegroting	41
4.1	Uitgangspunten transitiebegroting.....	41
4.2	Toelichting op transitiebegroting.....	42
5.	Paragrafen.....	44
5.1	Paragraaf bedrijfsvoering.....	44
5.2	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	44
5.3	Paragraaf financiering.....	45
	Bijlage 1: Bijdragen per deelnemer.....	47
	Bijlage 2: Specificatie plusuren per deelnemer	52
	Bijlage 3: Specificatie basistaakuren per deelnemer	53
	Bijlage 4: Overzicht taakvelden.....	54
	Bijlage 5: Risicoanalyse 2021.....	55
	Bijlage 6: Geconsolideerde begroting	57
	Bijlage 7: Aantal meldingen bodem en asbest.....	58
	Bijlage 8: Concept programma collectieve taken	59

1. Inleiding

1.1 Extra tijd voor voorbereiding op de Omgevingswet

Op 1 januari 2021 zou de nieuwe Omgevingswet in werking treden. Op 1 april jl. heeft de minister bekend gemaakt dat de oorspronkelijk datum van inwerkingtreding niet wordt gehaald. Op het moment van opstellen van de voorliggende ontwerpbegroting (hierna begroting) was de nieuwe datum nog niet bekend. Inmiddels heeft de minister van Milieu en Wonen de datum van inwerkingtreding vastgesteld: 1 januari 2022.

Op 3 maart jl. ontvingen de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 'de ontwerpbegroting 2021 met daarin de effecten van de Omgevingswet'. Het besluit van de minister tot uitstel van de Omgevingswet maakt dat deze ontwerpbegroting achterhaald is, omdat wij daarin rekening hielden met wijzigingen¹ die voortvloeien uit de nieuwe Omgevingswet.

Invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022, betekent dat er extra tijd is om de Omgevingswet goed te kunnen implementeren. Van achterover leunen is geen sprake. De implementatie van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht (waar de Omgevingswet onderdeel van uitmaakt) raakt namelijk de uitvoerende en adviserende rol van de FUMO. Dit alles met het oog op het behoud van een goede fysieke leefomgeving. Een jaar extra tijd voor voorbereiding op de Omgevingswet is ook nodig om op gebied van samenwerking en afstemming met alle omgevingspartners in Fryslân stappen te maken. Dit is ook gebleken uit de bijeenkomst op 2 maart 2020 met alle ketenpartners. Samenwerken en samen-op-trekken is noodzakelijk om de Omgevingswet goed te kunnen implementeren en – met ingang van 2020 – samen te werken.

Naast de onduidelijkheid over de invoeringsdatum van het nieuwe Omgevingsstelsel, is nog niet duidelijk hoe de deelnemers de diverse aspecten van de Omgevingswet invullen en welke rol de FUMO daarin heeft. Ook is een deel van de regelgeving van het omgevingsstelsel nog niet uitgekristalliseerd en door de wetgever vastgesteld. Hierdoor is ook nog niet duidelijk wat dit alles tot gevolg heeft voor de structuur, werkwijze en informatievoorziening van de FUMO. Het is aan ons allen om de komende tijd de ontwikkelingen in regelgeving nauwkeurig te volgen en vervolgens in beeld te brengen wat dat betekent voor de deelnemers en de FUMO.

Bijeenkomst van 21 januari 2020

Voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2021 is de Kadernota 2021-2025 opgesteld. Het algemeen bestuur van de FUMO heeft deze op 12 december 2019 vastgesteld. In deze vergadering is aangekondigd dat een aantal onderwerpen uit de Kadernota vertaald moeten worden naar de begroting 2021. Hiertoe is op 21 januari 2020 een bijeenkomst georganiseerd. De volgende onderwerpen zijn met de deelnemers besproken. Gezamenlijk is een richting geformuleerd die vertaald is naar de ontwerpbegroting. Het betreft de volgende zes onderwerpen:

---

¹ Bijvoorbeeld: de verandering van bevoegd gezag van provincie naar gemeenten op gebied van bodem en ontgroningen en zuivelbedrijven.

- Wet bodembescherming (Wbb) en Ontgrondingen
- Geluid
- Register Externe Veiligheidsrisico's en Bureau Externe Veiligheid
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
- Collectieve taken
- Boa-uren

Deze zes onderwerpen worden in paragraaf 2.1.1 nader toegelicht. Met uitzondering van de Wet bodembescherming en Ontgrondingen. Na het uitstel van de Omgevingswet zijn deze voor de begroting 2021 niet meer relevant.

Verdeelsleutel

Naast de inhoud is ook gesproken over de wijze van financiering van deze onderwerpen. Bij elk onderwerp was de verdeelsleutel (de wijze van verdeling van de kosten over de deelnemers) een gesprekspunt. In de bijeenkomst is uitgesproken zoveel mogelijk dezelfde verdeelsleutel te hanteren, te weten de verdeling van de kosten naar rato van de inbreng van de basistaken.

In de voorliggende begroting 2021 heeft de Kadernota 2021-2025 en de uitkomst van de bijeenkomst op 21 januari 2020, als basis gediend. Daarnaast is uitgegaan van het huidige financieringsmodel. Er loopt momenteel een onderzoek naar de financiering van de FUMO. De inzet is erop gericht om in 2022 over te gaan op een gewijzigd financieringsmodel. De nieuwe financieringsystematiek kan gevolgen hebben voor de begroting van 2022.

Met deze begroting wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de taken die de deelnemers aan de FUMO opdragen.

1.2 Het coronavirus

Sinds maart 2020 zijn in heel Nederland ingrijpende maatregelen van kracht om de verspreiding van het coronavirus in te dammen. Dit alles in het belang van de gezondheid en het beperken van de economische gevolgen. Deze maatregelen werken door naar het hele maatschappelijk leven. De FUMO volgt de landelijke richtlijnen en adviezen. We nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat onze medewerkers hun werk zo veilig mogelijk kunnen uitvoeren. Bij onze taakuitvoering houden we waar mogelijk rekening met de wensen en belangen van onze deelnemers en de Friese bedrijven en burgers.

Onduidelijk en onzeker is in welke mate het coronavirus rond blijft gaan. Zeker is wel dat de maatregelen die passen bij de anderhalvemetersamenleving voor langere tijd van kracht zullen blijven. Dit vraagt van ons consequent aandacht voor het naleven van voorzorgsmaatregelen om zo het coronavirus niet te verspreiden. Als organisatie zijn wij alert op eventuele gevolgen bij de uitvoering van taken voor alle deelnemers en de financiële effecten daarvan. Middels de bestuurlijke rapportages – en zondig vaker – delen wij informatie hierover.

Leeswijzer

Voor het jaar 2021 is naast de hiervoor genoemde onderwerpen, nog een drietal andere ontwikkelingen dat aandacht vraagt:

1. VTH-beleid en programmeren (Fbup)
2. Milieu, klimaat, verduurzaming en de energietransitie
3. IT ontwikkelingen

In hoofdstuk twee staat een toelichting op de onderwerpen/ontwikkelingen. Ook zijn de financiële consequenties voor 2021 in beeld gebracht. Jaarlijks wordt bij de Kadernota afgewogen of de middelen noodzakelijk of afdoende zijn.

Ook in 2020 werken de FUMO en haar deelnemers gezamenlijk aan het neerzetten van onze publieke taak, dit in samenspraak met de ketenpartners met aandacht voor milieu, gezondheid en veiligheid. Hierbij ligt onze focus op de voorbereiding op en implementatie van de Omgevingswet.

1.3 Opzet en samenvatting begroting 2021

Opzet begroting 2021

De opzet van de programmabegroting is ten opzichte van 2020 niet gewijzigd. Er is een splitsing tussen de reguliere begroting en een transitiebegroting, die tezamen een geconsolideerde begroting opleveren. De geconsolideerde begroting is opgenomen in bijlage 4. **In de reguliere begroting zijn de belangrijkste uitgangspunten:** een productiviteitsnorm van 1.340 uur en de Fryske Norm die voor de producten van vergunningverlening vanaf de begroting 2019 met 30% is verhoogd. Deze normen zijn in de ontwerpbegroting 2021 ongewijzigd ten opzichte van 2020.

In de transitiebegroting zijn de extra tijdelijke budgetten opgenomen die tot en met 2022 nodig zijn om de basis op orde te krijgen. De informatie over de voortgang zal in de reguliere planning- en control cyclus worden opgenomen.

De in de transitiebegroting opgenomen kosten bestaan uit de volgende onderdelen:

- Budget voor implementatiekosten en ICT-kosten;
- Ontwikkelbudget FUMO 2.0;
- Extra kosten voor het in drie jaar tijd op niveau krijgen van de productiviteit;
- Opbouw van het weerstandsvermogen dat is gerelateerd aan de (kwantificeerbare) risico's die de FUMO loopt;
- Tijdelijke bekostiging van de hoge flexibele schil.

Doordat in 2018 is een voordelig resultaat is gerealiseerd, heeft de opbouw van het weerstandsvermogen in een hoger tempo plaats gevonden dan ten tijde van het opstellen van de transitiebegroting de verwachting was. Daarom is de transitiebegroting ten opzichte van 2020 gewijzigd. Dit is ook als zodanig opgenomen in de Kadernota 2021-2025. Concreet betekent dit dat de begrote bijdrage aan de opbouw van het weerstandsvermogen in het jaar 2021 vervalt. Het financiële effect hiervan is in totaal € 327.000.

Hiernaast heeft het algemeen bestuur op 2 juli 2020 besloten het overschot van 2019 van € 391.000 in mindering te brengen op de vordering inzake de transitiebegroting.

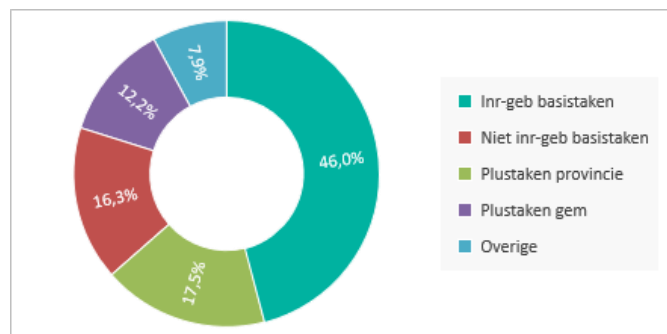
Beide bedragen zijn verdisconteerd in de bijdrage van de resterende 2 jaren van de transitiebegroting. In hoofdstuk 4 wordt de transitiebegroting nader toegelicht.

Samenvatting begrotingscijfers

FUMO in hoofdlijnen

De FUMO heeft 20 deelnemers: de 18 Friese gemeenten, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. Op jaarbasis levert de FUMO 153.000 uren aan deze deelnemers. Deze uren zijn als volgt over taakgebieden verdeeld:

Taakgebied	Uren op jaarbasis
Inrichting gebonden basistaken	70.273
Niet inrichtingsgebonden basistaken	24.931
Plustaken provincie	26.765
Plustaken gemeente (incl Briks)	18.703
Overige structurele taken	12.072
Totaal uren per taakgebied	152.745

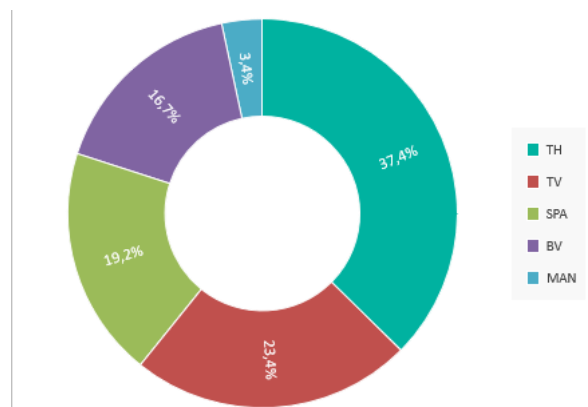

Tabel 1: Begrote uren per taakgebied

Op totaalniveau blijft het aantal uren nagenoeg gelijk aan 2020. Wel stijgt het aantal plusuren van gemeenten, vanwege een wijziging in de financiering van externe veiligheid. De subsidieregeling, waarmee deze taak in voorgaande jaren werd gefinancierd, vervalt. Daarom is deze taak nu als plustaak bij de deelnemers ondergebracht. Hierdoor dalen de overige structurele taken.

Om deze uren te kunnen leveren is een formatie begroot van 148,3 FTE. Deze formatie is als volgt over de afdelingen verdeeld.

Afdeling	Begrote FTE per afdeling
Toezicht & Handhaving (TH)	55,5
Toetsing en Vergunningverlening (TV)	34,7
Specialistisch Advies (SPA)	28,5
Bedrijfsvoering (BV)	24,7
Management (MAN)	5,0
Totaal formatie FUMO	148,3

Tabel 2: Begrote fte per afdeling

Reguliere begroting

De totale omvang van de begroting 2021 is nagenoeg gelijk aan de begroting 2020, ondanks de indexeringen die zijn toegepast. De indexering bedraagt ca € 0,6 mln. De verwachte inkomsten uit incidentele opdrachten zijn lager. In 2020 waren deze eenmalig opgehoogd vanwege een extra incidentele opdracht (zie tabel 3).

De deelnemersbijdrage laat een stijging zien, die vooral wordt veroorzaakt door indexeringen. In hoofdstuk 3 wordt de reguliere begroting nader toegelicht.

Reguliere begroting (Bedragen x€ 1000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil	%
Lasten				
Personeelskosten	13.255	13.429	174	1,3%
Overige personeelskosten	863	859	-5	-0,5%
Kapitaallasten	28	84	56	200,6%
Wagenpark	160	163	2	1,5%
Huisvesting	675	660	-15	-2,2%
Administratie	52	53	1	1,5%
ICT	380	416	36	9,4%
Overige kosten	174	179	5	2,6%
Onvoorzien	120	120	0	0,0%
Ontwikkelkosten	100	50	-50	-50,0%
Implementatie omgevingswet	308	139	-169	-54,9%
Totale lasten	16.116	16.151	35	0,2%
Baten				
Baten uit extra opdrachten	1.052	758	-295	-28,0%
Deelnemersbijdrage	15.064	15.394	330	2,2%
Totale baten	16.116	16.151	35	0,2%
Saldo baten en lasten	0	0	0	

Tabel 3: Reguliere begroting 2021

Transitiebegroting

Transitiebegroting (Bedragen x € 1000)	2019	2020	2021	2022	Totaal transitiebegroting
Lasten					
Loonkosten primair proces (productiviteit)	167	56	0	0	223
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226	226	0	0	452
Extra onvoorzien	60	60	60	0	180
Opbouwen weerstandsvermogen	327	327	0	0	654
Implementatiekosten (oud)	647	453	453	453	2.006
Resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Totaal lasten exclusief indexering	1.427	1.122	318	258	3.124
Indexering	0	28	31	32	91
Totaal lasten inclusief indexering	1.427	1.150	349	290	3.215
Bedrage oorspronkelijk	983	983	983	983	3.933
Bijstelling opbouw weerstandsvermogen			-164	-164	-327
Aflossing resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Bijgestelde bijdrage	983	983	624	624	3.215

Tabel 4: Transitiebegroting

De kosten van de transitiebegroting worden voorgefinancierd door de FUMO en worden in vier jaar in rekening gebracht bij de deelnemers in de verhouding van de bijdrage aan basis- en plustaken. De omvang van de transitiebegroting bedroeg € 3,9 miljoen.

Na het vervallen van de bijdrage aan het weerstandsvermogen in 2021 en na het verwerken van het rekeningresultaat van 2019 is de omvang bijgesteld naar € 3,2 miljoen, waarvan ruim € 2 miljoen bestaat uit al eerder vastgestelde budgetten voor implementatiekosten van met name FUMO 2.0. Een bedrag van € 1,9 miljoen betreft de tijdelijke extra kosten om de basis op orde te krijgen (FUMO 2.0).

Financiële positie

De financiële positie van de FUMO is verbeterd. In 2018 is een voordelig resultaat gerealiseerd. Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 4 juli 2019 besloten dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Ook over 2019 is een voordelig resultaat behaald. In de vergadering van het algemeen bestuur van 2 juli 2020 is besloten dit resultaat in mindering te brengen op de vordering op de deelnemers inzake de transitiebegroting. Ook is in 2019 en 2020 vanuit de transitiebegroting het weerstandsvermogen verder versterkt.

Op basis van een risico-inventarisatie is de benodigde omvang van het weerstandsvermogen bepaald op € 1.015.000. Naar verwachting zal deze omvang eind 2020 worden bereikt.

Besluit begroting en verantwoording

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de wettelijke eisen vastgelegd voor de opzet en inhoud van de begroting en jaarrekening. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van de begroting 2018. De ontwerpbegroting 2021 van de FUMO is opgezet conform de voorschriften van de BBV.

2. Programma's

Wij zorgen voor een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst. Kerntaken die we hiervoor uitvoeren zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit doen we binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Onze ambitie is om specialisten in slimme uitvoering van omgevingsbeleid te zijn. Hierbij richten wij ons op het door onze deelnemers gewenste effect in onze Friese gemeenschappen. Door kennis te bundelen kunnen we schaalvoordeel behalen en tegelijkertijd bouwen aan kwaliteit, integraliteit en continuïteit. De FUMO is een kennisorganisatie. Onze mensen zijn proactief, inspelend op en adviserend over veranderingen in de samenleving en wensen van onze deelnemers, samenwerkend en resultaatgericht. Deze ambitie vindt plaats binnen een werkklimaat waarin de medewerkers van de FUMO zich als professionals ontwikkelen. De FUMO streeft eveneens naar hoge kwaliteit van dienstverlening op basis van duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

De programma-indeling van de begroting volgt, net als afgelopen jaar, de indeling van de organisatie. De programma's zijn onderverdeeld in:

- Toetsing en vergunningverlening;
- Toezicht en handhaving;
- Specialistisch advies en
- Bedrijfsvoering.

2.1 Algemene ontwikkelingen

Gelet op het aantal ontwikkelingen dat speelt, is een onderverdeling gemaakt in ontwikkelingen die zijn besproken in de bijeenkomst op 21 januari 2020 (paragraaf 2.1.1) en andere ontwikkelingen die worden beschreven in paragraaf 2.1.2).

2.1.1 Ontwikkelingen besproken tijdens de bijeenkomst op 21 januari 2020

In de Kadernota 2021-2025 is aangegeven dat nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, in combinatie met de (beleidsmatige) keuzes die de deelnemers op basis hiervan nog moeten maken de nodige dynamiek geeft. Daarom was het voor de FUMO nog niet mogelijk om voor de komende jaren duidelijk aan te geven hoe deze vraagstukken zich gaan vertalen in de praktijk en wat dit meer of minder gaat kosten. In de AB vergadering van 12 december 2019 is hierover afgesproken dat de FUMO een bijeenkomst organiseert om voor bepaalde onderwerpen de vertaling van de Kadernota 2021-2025 naar de begroting 2021 te maken.

Omgevingswet

De Omgevingswet² integreert 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: privatisering van de uitvoering bouwwetgeving, milieu, waterbeheer, ruimtelijke

---

² Op 1 april 2020 is bekend gemaakt dat het nieuwe omgevingsstelsel, waar de Omgevingswet onderdeel van uit maakt, niet op 1 januari 2021 in werking treedt. Inmiddels is bekend dat de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking treedt.

ordening, monumentenzorg en natuur. Indien nodig worden (delen van) bestaande wetten ingetrokken. De nieuwe wet regelt:

- het versnellen en verbeteren van besluitvorming in het brede fysieke domein,
- de integratie van plannen en toetsingskaders,
- het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte,
- het doelmatig uitvoeren van onderzoek.

Daarnaast volgt uit artikel 13.12 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet³ dat de inhoud van het basistakenpakket zal wijzigen. Na inwerkingtreding van dit het Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen de consequenties hiervan in relatie tot de ambities van de deelnemers met betrekking tot de FUMO in kaart worden gebracht.

Deze Omgevingswet raakt de FUMO in de volle breedte van onze taakuitvoering: vergunningverlening toezicht en handhaving en specialistisch advies. In 2020 en 2021 wordt de organisatie van de FUMO startklaar gemaakt. Daarbij zijn de deelnemers hard nodig. Er moeten duidelijke afspraken gemaakt worden om aan de verwachtingen over en weer te kunnen voldoen.

Naast de veranderde wijze van uitvoering van de reguliere werkzaamheden, is er ook een adviserende rol voor omgevingsdiensten als de FUMO. Adviseurs van de FUMO kunnen met hun brede, specialistische milieukennis de deelnemers ondersteunen. Bijvoorbeeld bij het maken van omgevingsplannen. Dit wordt het instrument om de gevolgen van lokale milieubelasting op gebied van geluid, trillingen, geur en externe veiligheid te reguleren. Voor het bepalen van milieugebruiksruimte en het vaststellen van emissieplafonds⁴ zal kennis en expertise van de omgevingsdiensten nodig zijn. Dit leidt tot betere besluitvorming en betere regels waarmee knelpunten op deze specialistische gebieden kunnen worden voorkomen.

“Snellere besluiten, meer duidelijkheid voor burgers en bedrijven”, het waarmaken van deze verbeterdoelen van de Omgevingswet vraagt om anders werken bij onze opdrachtgevers en bij de FUMO zelf. Iedereen die werkt in de fysieke leefomgeving gaat de impact van de Omgevingswet merken in z'n dagelijks werk. Samenwerken met ketenpartners en burgers. Andere manieren om belangen te wegen, en om anders kijken naar regels. Dit vraagt goede voorbereiding en de nodige aandacht van de deelnemers en de FUMO.

Register externe veiligheid

Onder de Omgevingswet vervangt het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) het huidige register voor externe veiligheid. Voor het huidige register levert de FUMO de gegevens. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (onderdeel van het nieuwe omgevingsstelsel) staat, kort samengevat, dat vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) de informatie van circa 40 activiteiten vanuit ruim 400 bronhouders langs elektronische weg toegankelijk gemaakt

---

³ <https://www.omgevingswetportaal.nl/wet-en-regelgeving/documenten/publicaties/2020/03/12/voorjaarsversie-invoeringsbesluit-omgevingswet-maart-2020>

⁴ Emissieplafonds zijn grenswaarden voor totale emissies (uitstoot) van bepaalde luchtverontreinigende stoffen die moeten worden nageleefd.

moet worden. Het REV vormt hiermee de basis voor alle data rond externe veiligheid en vervangt het huidige Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS).

In de toekomst is het de bedoeling dat gegevens geautomatiseerd uit zaaksystemen worden gehaald. Tot die tijd moet het handmatig worden bijgehouden. De deelnemers geven de FUMO opdracht (d.m.v. een incidentele opdracht) om de gegevens te inventariseren en onderkennen zelf ook een taak hierin te hebben.

De opdrachtverlening bestaat uit twee onderdelen. Een eenmalige inspanning van de FUMO, waarbij de informatie ten behoeve van het REV wordt geïnventariseerd. Daarna moet het jaarlijks actueel worden gehouden, totdat het REV geautomatiseerd kan worden gevuld. De digitaliseringslag om dit mogelijk te maken wordt opgepakt door het Rijk.

Geluid

De aanstaande Omgevingswet zorgt op het gebied van Geluid voor veel ontwikkelingen.

Werkzaamheden die voortvloeien uit het Aanvullingsbesluit geluid⁵ zijn:

- het opstellen van emissiekaarten, actualisering gezoneerde industrieterreinen (in kaart brengen bedrijven i.r.t. geluidsproductieplafonds);
- het in kaart brengen en toezicht houden op het saneringen van woningen. Met het oog op de verwachte wijziging van de toegestane geluidsbelasting op o.a. woningen, zal een nieuwe lijst te saneren woningen opgesteld moeten gaan worden;
- informatiesystemen moeten op elkaar worden aangesloten en informatie moet gedeeld worden, zodat geluidadviseurs goede berekeningen kunnen maken.

Het bovenstaande is besproken op de bijeenkomst van 21 januari 2020. Gebleken is dat gemeenten het te vroeg vinden te anticiperen op de bovengenoemde ontwikkelingen en in beginsel de voorkeur geven aan individuele opdrachtverlening per deelnemer aan de FUMO. De deelnemers vragen de FUMO om in 2021 een projectplan Geluid te maken met een bijbehorende meerjarenplanning. Dit projectplan wordt bekostigd uit het budget voor collectieve taken (zie hieronder bij collectieve taken).

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Uiterlijk een half jaar voor 1 januari 2021 maakt de minister bekend of de Wkb op 1 januari 2021 kan worden ingevoerd. Is dat niet het geval, dan biedt de Wkb de mogelijkheid om inwerkingtreding uit te stellen. De verwachting is dat de Wkb, net als de Omgevingswet, wordt uitgesteld. In het bestuursakkoord is opgenomen dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wkb de beoogde werkwijze zal worden beproefd door middel van proefprojecten. Aan de hand van de proefprojecten wordt een geleidelijke overgang naar het nieuwe stelsel bevorderd en zullen uniforme werkwijzen voor de samenwerking tussen aannemers, bevoegd gezag en kwaliteitsborgers worden ontwikkeld⁶.

---

⁵ Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat al geluidregels die via het omgevingsplan zullen gelden voor individuele bedrijven die geluid voortbrengen. Voor de andere geluidbronnen – industrieterreinen, wegen en spoorwegen – worden via de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid regels toegevoegd aan de Omgevingswet en het Bkl.

⁶ Aldus de brief van de minister aan de Eerste Kamer van 10 mei 2019.

Naast het uitvoeren van proefprojecten heeft de invoering van de Wkb een bredere impact op de gemeentelijke organisatie. Zo spelen er vraagstukken rond het heffen van leges, de inhoud van het dossier bevoegd gezag, opleiding en scholing van medewerkers, het aanschaffen van softwarepakketten en zijn er raakvlakken met andere onderdelen van de Omgevingswet.

Deze ontwikkelingen zijn besproken tijdens de bijeenkomst van 21 januari 2020. Gebleken is de impact van de Wkb voor gemeenten nog niet inzichtelijk is. Veel aspecten uit het bestuursakkoord die noodzakelijk zijn voor een goede implementatie, zijn ook nog niet duidelijk. Gemeenten gaven aan dat zij voornamelijk de voor hun resterende taken “in eigen huis” blijven uitvoeren. De toekomst zal moeten uitwijzen of dit kan, gelet op de kwaliteitscriteria. De deelnemers vinden het voldoende aan de kwaliteitscriteria voorop staan. De deelnemers waren er voor dat de FUMO in 2021 de bestaande formatie voor BRIKS-taken⁷ ongewijzigd houdt.

Bureau Externe veiligheid

Vanaf 2011 voert het Bureau Externe Veiligheid Fryslân (eerst ondergebracht bij de Milieuadviesdienst en vanaf 2014 bij de FUMO) voor overheden in Fryslân taken uit op het gebied van Externe Veiligheid. Dit zowel in het kader van vergunningverlening en toezicht als in de vorm van specialistische advisering in individuele casussen en planvorming (bestemmingsplan, omgevingsplan, ca.). Het Bureau Externe Veiligheid van de FUMO beschikt over de benodigde modellen en tools om het werk uit te kunnen voeren, heeft de benodigde menskracht en deskundigheid in huis en voldoet als enige in Fryslân aan de kwaliteitscriteria voor dit deskundigheidsgebied.

Taken op gebied van externe veiligheid worden momenteel nog via het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) gefinancierd uit landelijke subsidiegelden. Op landelijk niveau wordt in het Bestuurlijk Omgevingsberaad gesproken over het beëindigen van deze subsidie per 2021. Het Rijk is voornemens deze middelen structureel toe te voegen aan het gemeente- en provinciefonds. Het is voor alle deelnemers van belang er rekening mee te houden dat de financiering zal wijzigen en de middelen die hiervoor worden toegekend in de uitkering uit het gemeentefonds hiervoor te labelen.

In de bijeenkomst van 21 januari 2020 is besproken dat in de begroting 2021 als plustak 2 FTE (bestaande formatie) opgenomen wordt voor de uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid door het Bureau Externe Veiligheid van de FUMO. Hiermee is de kwaliteit, continuïteit en integraliteit van de uitvoering van deze taak in heel Fryslân geborgd. Als verdeelsleutel wordt de inbreng van de basistaken gehanteerd.

Collectieve taken

Omgevingsdiensten zijn opgericht met als doel een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de VTH-taken binnen het omgevingsrecht te bewerkstelligen en daarbij samen te werken met partners. Voor verschillende taken geldt dat deze taken aangemerkt kunnen worden als collectieve taak. De belangrijkste kenmerken van collectieve taken zijn dat alle deelnemers opdrachtgever zijn en in een bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van deze taken. Voor een

---

⁷ BRIKS = Bouw, Reclame, Inrit, Kap en Sloop.

aantal van deze taken geldt dat deze naar aard en karakter Fryslânbreed uitgevoerd moeten worden. Voorbeelden van deze collectieve taken zijn:

- participatie in de crisisbeheersingsorganisatie;
- het milieualarmnummer;
- deelname aan (landelijke) overleggen;
- deelname aan landelijke expertiseteams;
- projecten die voortvloeien uit het VTH-overleg;
- kennisuitwisseling en kennisoverdracht, bijvoorbeeld door kennisbijeenkomsten;
- (voorbereidingen naar) informatie gestuurd (risicogestuurd) toezicht, handhaving en vergunningverlening
- programmering.

De FUMO is een kennisintensieve organisatie en kan de deelnemers goed informeren en adviseren over complexe vraagstukken op het gebied van milieu, veiligheid duurzaamheid en klimaat. Door hiervoor in de begroting een budget op te nemen, kan hieraan tegemoet gekomen worden. Daarnaast zijn er incidentele taken. Dit zijn werkzaamheden die naar hun aard zich er niet toe lenen om structureel bij de FUMO onder te brengen. Voorbeelden hiervan zijn ZZS, de stikstofproblematiek en PFAS. In de meeste gevallen worden deze werkzaamheden door deelnemers als individuele opdracht verstrekt. Een deel van dit soort taken zou ook als collectieve opdracht kunnen worden verstrekt. Als meer partners deelnemen, neemt de meerwaarde en efficiëntie toe.

Uit de bijeenkomst van 21 januari 2020 blijkt dat deelnemers positief tegenover het budgetteren van collectieve taken staan. Ook staat men welwillend tegenover de verhoging van de collectieve taken met 1.000 uur, mits hier een programma aan ten grondslag ligt. Dit programma is opgenomen in bijlage 8 bij deze ontwerpbegroting. Het bevat een overzicht van activiteiten die collectief worden opgepakt, met een raming van de benodigde tijdsinzet. Deze bijlage wordt nader uitgewerkt en gaat in 2021 onderdeel uitmaken van het uitvoeringsprogramma van de FUMO. Achteraf wordt hierover verantwoording afgelegd.

Boa-coördinatie-uren

In het bestuurlijk VTH-overleg van 21 november 2019 en het (extra ingelaste) bestuurlijk VTH-overleg van 19 december 2019 zijn besluiten genomen over de inrichting van de Fryslânbrede Boa-structuur. De gemeenten, provincie, politie en OM hebben ingestemd met de Boa-structuur, inclusief de Boa-coördinatierol. Besloten is deze coördinatierol bij de FUMO onder te brengen. Tijdens de bijeenkomst van 21 januari 2020 zijn de voor- en nadelen van de verschillende opties voor verdeling van de kosten van de Boa-coördinatierol op ambtelijk niveau met de deelnemers besproken:

- De verdeelsleutel “ieder voor een gelijk deel” vond ambtelijk geen steun. Deze verdeelsleutel leidt tot een onevenredig aandeel in de kosten van (met name) de vier Waddengemeenten.
- De verdeelsleutel “naar inwoneraantal” vond ambtelijk evenmin steun. Verdeling naar inwoners is problematisch bij deelname van provincie en gemeenten. Ook zag men geen verband tussen de aard van de Boa-coördinatietaak en inwoneraantal.
- De verdeelsleutel naar rato van basistaken en plustaken vond ook geen steun. Het argument hierbij was dat het niet passend is om deelnemers die plustaken inbrengen te belasten met een hoger aandeel in de collectieve taak Boa-coördinatie.

- Tot slot is er voorgesteld ieder een vast bedrag (€ 2.000) te laten betalen en het restant naar rato van de basistaken te verdelen.

Over de verdeelsleutel was de meerderheid voor het verdelen van de kosten op basis van de ingebrachte basistaakuren. Dit is op deze manier verwerkt in deze begroting. Daarnaast heeft een aantal gemeenten hebben ervoor gekozen Boa-inzet (≠ coördinatie) door de FUMO uit te laten voeren. Dit is als plustak opgenomen in de begroting.

2.1.2 Andere ontwikkelingen

VTH beleid en programmeren (Fbup)

Het is een gezamenlijke wettelijke verantwoordelijkheid van de deelnemers (gemeenten en provincie) van de FUMO om een uniform uitvoeringsbeleid voor de basistaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-beleid) vast te stellen. Tot 2020 was hier nog geen invulling aan gegeven. Om tot dit VTH-beleid te komen is een omgevingsanalyse uitgevoerd⁸. In deze analyse zijn risico's en problemen in kaart gebracht, maar ook de ambities in Fryslân. Daarnaast heeft een evaluatie plaatsgevonden van de huidige uitvoering en het huidige beleid in Fryslân. Het voorgaande zal volgens de huidige planning van de Provincie medio 2020 leiden tot een uniform VTH-beleid voor de basistaken, dat vastgesteld zal worden in de afzonderlijke colleges, Gedeputeerde Staten en het algemeen bestuur van de FUMO.

Op basis van dit VTH- beleid zal in 2021 gestart worden met het opstellen van een meerjarig uitvoeringsprogramma voor de basistaken. Waar in 2019 en 2020 het Fryslânbreed uitvoeringsprogramma (Fbup) voor een deel bestaat uit projecten die milieurelevant, actueel en op schaal van de gehele provincie zijn, wordt het Fbup 2021 een integraal programma voor alle basistaken. Dit programma zal bestaan uit de beschrijving van reguliere taken en meer specifieke, provincie brede taken/thema's/projecten.

Planning en kengetallen

De FUMO heeft aan bureau Seinstra Van de Laar advies gevraagd over de te hanteren kengetallen. De implementatie van het advies van Seinstra Van de Laar voor de interne sturing en programmering vraagt een zorgvuldige aanpak. Zo zal dit een cultuuromslag vragen: veel meer denken in termen van producten en kengetallen dan in termen van processen. Dit vergt een investering in de medewerkers. De ontwikkeling en implementatie vindt plaats in 2020. In 2021 zal dit door ontwikkelen met als doel dat in 2021 het werken aan de hand van de vastgestelde kengetallen normale bedrijfsvoering is.

De kengetallen moeten blijvend gemonitord worden en waar nodig bijgesteld. De kengetallen zijn namelijk sterk afhankelijk van de context waarbinnen de FUMO moet werken. De deelnemers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan een efficiëntere uitvoering en dus aan lagere kengetallen. Maar ook landelijke wetgeving heeft invloed op de kengetallen. De impact van de Omgevingswet op de

---

⁸ Bij het opstellen van de ontwerpbegroting loopt het project om te komen tot een omgevingsanalyse nog. Bij vaststelling van de begroting is dit project afgerond.

kengetallen is nog niet bekend. Hierover kunnen voor het eerst pas een jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet uitspraken worden gedaan.

Het werken aan de hand van nieuwe vastgestelde kengetallen in 2021 heeft in 2021 nog geen effect op de begroting in de zin van de financiering. Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven wordt ingezet om in 2022 over te gaan op een nieuwe financieringsopzet. Daarin zullen ook de nieuwe kengetallen worden meegenomen. Wel kan het werken aan de hand van deze kengetallen invloed hebben op de hoeveelheid producten die in 2021 in werkelijkheid worden verleend door de FUMO. Het effect hiervan kan pas inzichtelijk worden gemaakt na vaststelling van de nieuwe kengetallen.

Milieu, klimaat, verduurzaming en de energietransitie

De komende jaren hebben we te maken met belangrijke grens overstijgende vraagstukken op het gebied van milieu, duurzaamheid en het klimaat. De energietransitie is daar één van. Binnen de kaders van het toekomstige *Besluit activiteiten leefomgeving* en *Besluit kwaliteit leefomgeving* zet de FUMO hier VTH-instrumenten op in. De verwachting is dat dit de komende jaren geïntensiveerd zal worden. Dit mede gelet op het feit dat uit de lokale coalitieakkoorden blijkt dat energie en duurzaamheid bij veel deelnemers hoog op de agenda staat. Naast aandacht voor energie bij vergunningverlening en toezicht, zal meer de nadruk komen te liggen op advisering aan bedrijven om tot besparingen in het verbruik van energie te komen. Dit ook met het oog op de adviserende rol die de Omgevingswet met zich meebrengt. De FUMO zal medewerkers aanwijzen als specialist op het nieuwe deskundigheidsgebied *Energie en duurzaamheid*. Hierdoor wordt beoogd om binnen de bestaande formatie een kwaliteitsslag te maken voor dit deskundigheidsgebied.

Zeer zorgwekkende stoffen

Sinds 2018 is er veel aandacht voor een groot aantal (ca. 1.400) zogenaamde zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Momenteel zijn vraagstukken als zeer zorgwekkende stoffen (ZZS₄) en poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS₅) uiterst actueel. Dit zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. Mensen en ecosystemen kunnen in contact komen met ZZS via het milieu (lucht, water of bodem), voedsel, de werkplek of via producten zoals huishoudchemicaliën. De Nederlandse overheid voert beleid om de risico's van ZZS voor mens en milieu te minimaliseren.

In 2019 is binnen de FUMO gestart met het project ZZS in provinciaal verband met de drie noordelijke provincies. Dit heeft een vervolg gekregen in 2020 en zal naar verwachting, al naar gelang de opbrengsten uit inventarisaties en onderzoeken bij bedrijven, ook in 2021 een vervolg krijgen. Er wordt geïnvesteerd in het verbeteren van registratiesystemen voor dergelijke stoffen. In 2021 kan toepassing van deze stoffen goed worden gemonitord en is het mogelijk snel gegevens over het gebruik en vrijkomen van deze stoffen te genereren. De FUMO is daarnaast aangesloten bij het landelijk kennisnetwerk zeer zorgwekkende stoffen om onze kennis op te bouwen en te vergroten op het gebied van herkenning en beoordeling van stoffen, nieuwe regelgeving en de doorvertaling daarvan naar vergunningvoorschriften en toezicht.

IT ontwikkelingen

Op het gebied van informatietechnologie zijn er meerdere ontwikkelingen die de aandacht vragen van de FUMO. Zo neemt de druk vanuit het bedrijfsleven en deelnemers toe om het toezicht intelligenter en meer informatie- en risicogestuurd in te richten. Informatiegestuurd handhaven (IGH) is niets nieuws. Er wordt al gehandhaafd op basis van informatie. Met de ontwikkelingen op het gebied van ICT en data-analyse is het echter steeds beter mogelijk preventief te werken. Door meer informatie te verzamelen en te delen, wordt inzicht verkregen in waar en wanneer problemen zich kunnen (gaan) voordoen. Hierdoor kan de veiligheid en leefbaarheid in een gebied vergroot worden. De FUMO wil het informatiegestuurd werken (IGW) binnen de eigen organisatie implementeren. De ambitie is dat de FUMO in 2022 in staat is in- en externe informatie gestructureerd te verzamelen en te gebruiken in de sturing van interventies waarbij meer op risico's wordt gestuurd. Om deze ambitie te verwezenlijken is het van belang eerst een impactanalyse te doen. Zo moet allereerst duidelijk worden welke informatie ontsloten moet worden en wat dit betekent voor de organisatie.

Het belang van IGW ligt in de vraag van de opdrachtgevers om effectiever en efficiënter te werken. Het beschikken over gegevens als (risicovolle) activiteiten en objecten is relevant in het kader van onder andere de Omgevingswet, programmering en de uitvoering van taken, de beoordeling van initiatieven/aanvragen en advisering (zowel op planniveau als op individueel niveau).

Inmiddels ligt er een extern adviesrapport waarin beschreven wordt dat het zaakgericht informatiesysteem van de FUMO voldoende toegerust kan worden op IGW en op de eisen die vanuit de Omgevingswet worden gesteld. De verwachting is dat Stadsbeheer (leverancier van het informatiesysteem) op tijd klaar is met de DSO⁹-voorziening. Ook is in 2020 een pilot gestart met gemeente Heerenveen om de deelnemers inzage te geven in het zaakstelsel. De resultaten uit deze pilot meegenomen worden bij het vervolg. In 2020 of 2021 zullen wij een Europese aanbesteding starten voor een (nieuw) informatiesysteem dat voldoet aan de eisen die passen bij het werken onder de Omgevingswet en archiefwaardig is. Op basis van ervaringen bij andere omgevingsdiensten gaan wij ervan uit dat de kosten voor een dergelijk systeem hoger zullen liggen dan het huidige Leefomgeving informatiesysteem (LIS).

Met de ontwikkeling van IGW is de FUMO beter in staat gerichte adviezen te geven en focus aan te brengen in het toezicht, daar waar het naleefgedrag lager is en het risico hoger. Echter, om inzichtelijk te maken in welke mate het beoogde effect ook daadwerkelijk is bereikt, zal een effectmeting moeten worden uitgevoerd. Met een effectmeting wordt inzichtelijk welke middelen zijn ingezet en welke resultaten daarmee zijn bereikt. Denk daarbij aan geld, tijd en menskracht in relatie tot de ondernomen toezichtactiviteiten en de resultaten daarvan. Dat is niet alleen interessant voor interne en externe verantwoording, het past ook in de politieke wens om zo efficiënt mogelijk toezicht uit te oefenen. Als bekend is welke inspanningen welk resultaat oplevert, dan kunnen de beschikbare middelen efficiënt en effectief ingezet worden.

---

⁹ DSO = Digitaal Stelsel Omgevingswet.

2.2 Programma toetsing en vergunningverlening

Algemeen

De afdeling Toetsing en Vergunningverlening voert toetsingswerkzaamheden uit en behandelt vergunningsaanvragen en meldingen met in acht name van de geldende wet- en regelgeving en met oog voor de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven binnen die wet- en regelgeving. Zo leveren wij een bijdrage aan een duurzame en gezonde leefomgeving.

De grootste ambitie en doelstelling voor 2021 is ons goed voor te bereiden op de eerder al genoemde Omgevingswet. Voor de afdeling Toetsing en Vergunningverlening betekent de Omgevingswet een andere manier van werken waarbij bijvoorbeeld het vooroverleg heel belangrijk wordt om de behandeltermijnen van vergunningen onder de Omgevingswet te kunnen halen. Aan de samenwerking met bevoegd gezag en ketenpartners, maar ook de gewijzigde rol, zullen in 2021 vorm en inhoud gegeven moeten worden, waarbij ook duidelijke afspraken moeten worden gemaakt. Dit zal ook 2021 alle aandacht krijgen. Tevens blijven we in 2021 werken aan een verbeterslag ten aanzien van de interne processen, LRSO (Landelijke reactie standaardteksten omgevingsvergunning), uniformiteit en communicatie met aanvragers en opdrachtgevers. Daarin krijgt ook het relatiemanagement verbeteren met de opdrachtgevers een prominente plek.

Ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen hebben rechtstreeks gevolgen voor de taken van de afdeling Toetsing en Vergunningverlening. Hieronder wordt de impact van een aantal (nog niet eerder toegelichte) ontwikkelingen op onze afdeling voor dit jaar toegelicht.

Opleiding nieuwe medewerkers en algemeen

Ook voor vergunningverleners is de arbeidsmarkt nog steeds erg moeilijk. Daarom leiden we zelf vergunningverleners op en willen we minder aangewezen zijn op externe inhuur. In 2019 zijn we gestart met 5 nieuwe medewerkers. De opleiding gaat voortvarend en is in 2020 voortgezet. In 2021 blijven we aandacht geven aan het intern opleiden van (jonge) vergunningverleners en zoeken we de samenwerking met onderwijsinstellingen in Noord Nederland.

In 2020 hebben we intern onze mensen opgeleid om klaar te zijn voor de Omgevingswet. Dat is echter een continue proces van leren en ontwikkelen. Het opleiden van medewerkers op dit onderdeel en op het onderdeel van de kwaliteitscriteria gaat ook in 2021 verder.

Wat willen we bereiken

De FUMO draagt bij aan een schoon en veilig Fryslân door alle verleende opdrachten adequaat, transparant en professioneel uit te voeren.

- We zorgen ervoor dat alle taken binnen de daarvoor geldende termijnen worden afgehandeld met een acceptabele kwaliteit.
- Een goede voorbereiding op het werken onder de Omgevingswet met aandacht voor de opdrachtgevers, de initiatiefnemers en de medewerkers van de FUMO.

- Inhoud en vorm geven aan de uitvoering van vergunningverlening overeenkomstig het VTH-beleid voor de basistaken.
- We streven naar een gezond werkklimaat en tevreden deelnemers.
- We voldoen aan de kwaliteitscriteria.
- We zorgen voor een goede communicatie met ketenpartners en bouwen verder aan goed relatiemanagement met onze opdrachtgevers.

Wat willen we daar voor doen

- We zorgen voor uniformiteit in de vergunningverlening en handelen naar de vastgestelde kengetallen per product. Is maatwerk nodig dan informeren wij de deelnemer hier zo snel mogelijk over.
- Onze producten en diensten voeren wij tijdig en op een acceptabel niveau uit, waarbij wij actief de samenwerking zoeken met onze interne deskundigen en de externe adviseurs zoals Veiligheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân.
- Onze producten leveren wij binnen de wettelijke/afgesproken termijnen.
- We onderhouden een goede communicatie en verbinding met de opdrachtgevers en aanvragers. Zo werken wij samen met onze (keten)partners en houden regelmatig kantoordagen bij een deelnemer van de FUMO.
- We zijn een betrouwbare partner in toetsing en vergunningverlening voor zowel opdrachtgevers als bedrijven.
- We investeren in opleiding van onze medewerkers volgens de landelijke kwaliteitseisen om kennis en competenties op peil te brengen, te onderhouden en te borgen.
- Wij willen deelnemen aan pilot omgevingstafels om direct mee te denken in de fase van het vooroverleg met de initiatiefnemer en afspraken maken met de deelnemers over de mate van vooroverleg.

Naast de bovenstaande punten werken wij aan de volgende projecten:

Actualisatie afvalbedrijven

Het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP3) geeft aan hoe wij in Nederland slimmer kunnen omgaan met grondstoffen. Het LAP3 bevat allerlei maatregelen om er voor te zorgen dat er minder afval ontstaat, zo veel mogelijk afval wordt hergebruikt en het milieu zo goed mogelijk wordt beschermd door afval te storten of te verbranden. Het LAP bevat de doelstellingen en uitgangspunten van het landelijk afvalstoffenbeleid. Daarnaast bevat het LAP3 het toetsingskader voor de vergunningverlening van afval(verwerkende) bedrijven. In 2020 zijn de Friese afvalbedrijven getoetst aan LAP3 om te beoordelen of LAP3 actualisatie van de vergunning vraagt. De verwachting is dat dit project nog doorloopt in 2021. De werkzaamheden die hiermee gepaard gaan, worden binnen de bestaande capaciteit uitgevoerd en zijn derhalve niet separaat begroot.

Kwaliteitsverbetering en LRSO¹⁰

Onder deze post gaat de afdeling werkafspraken uitwerken en beheren, kwaliteit en uniformiteit verbeteren en het voorschriftenpakket LRSO beheren en verbeteren. Dit zijn iteratieve processen, waar de afdeling structureel mee bezig is. Deze activiteiten staan geheel in dienst van de basistaken. De uren hiervoor worden naar rato ten laste gebracht van de basistaakuren die de gemeenten inbrengen.

Formatie en taken

De totale beschikbare formatie voor de afdeling Toetsing en Vergunningverlening bedraagt circa 34 fte. Op basis van de bijgestelde Fryske norm worden in 2021 naar verwachting 493 inrichtinggebonden vergunningsaanvragen/meldingen afgehandeld.

Taakgebied	T&V
Inrichting gebonden basistaken	17,8
Niet inrichtingsgebonden basistaken	2,8
Plustaken provincie	5,3
Plustaken gemeente (incl Briks)	4,5
Overige structurele taken	3,2
<i>Brikstaken onverdeeld</i>	1,4
<i>Collectieve taken</i>	0,5
<i>Incidentele opdrachten onverdeeld</i>	1,3
Totaal reguliere begroting	33,7
Coördinatoren	1,0
Totaal	34,7

Productie aantallen

Categorie inrichting	Aantal vergunningen
Categorie B	257
Categorie C	135
IPPC	22
(oud) Provinciale B	15
(oud) Provinciale C	29
Provincie	36
Totaal	494

Tabel 5: Begrote formatie en aantallen vergunningen/ meldingen

¹⁰ LRSO = Landelijke Redactie Standaardteksten Omgevingsvergunning.

Wat gaat het kosten

Programma Toetsing en vergunningverlening	2021 Begroting	2020 Begroting
Lasten	3.070.683	3.177.252
Baten	-	-
- Reguliere bijdragen	2.741.174	2.676.546
- Brikstaken	140.061	137.590
- Incidentele opbrengsten	189.448	363.116
Saldo	-	-

Tabel 6: Begrote kosten programma TV

2.3 Programma toezicht en handhaving

Algemeen

De afdeling Toezicht en Handhaving ziet toe op de naleving van de wet- en regelgeving betreffende Milieu, Water (Indirecte lozingen), Bouw, RO, Pmv, Zwemwater (Whvbz), Natuurwetgeving, Sloop en asbest, Vuurwerk, Warmte/koude opslag, (industriële)Grondwateronttrekkingen, Kleine luchtvaart, Ontgrondingen, Besluit Bodemkwaliteit en Bodemsanering. Vanuit dat toezicht geven we adviezen aan de opdrachtgevers over het uitvoeren en initiëren van handhaving en het uitvoeren van deze handhaving. Hierbij willen wij:

1. uitgroeien naar een kenniscentrum toezicht en handhaving waarbij innovatie in de uitvoering een belangrijk gegeven is en de kwaliteitscriteria leidend zijn.
2. het naleefgedrag bevorderen en verbeteren betreffende de eerdergenoemde wet- en regelgeving met als doel het realiseren van een duurzame en gezonde leefomgeving.
3. transparant en eenduidig toezicht en handhaving van wet- en regelgeving realiseren namens provincie, Wetterskip en gemeenten (onze opdrachtgevers).

Ook voor afdeling Toezicht en Handhaving is de doelstelling voor 2021 goed voorbereid te zijn op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Voor de afdeling Toezicht en Handhaving betekent de Omgevingswet een andere manier van werken waarbij de toezichthouder meer een adviserende rol krijgt. Niet alleen tijdens controles ter plaatse maar ook adviserend in initiatieffases of bij het opstellen van omgevingsplannen gelet op zijn kennis van de locatie en de directe omgeving. In 2021 zullen er afspraken gemaakt moeten gaan worden over de vorm en inhoud van de samenwerking met bevoegd gezag en ketenpartners, maar ook over de gewijzigde rol, Dit zal alle aandacht krijgen in 2021. Daarnaast blijven wij aandacht houden voor:

- Effectief en efficiënt toezicht op de naleving van wet- en regelgeving;
- Het bevorderen van een zo hoog mogelijk nalevingsniveau;
- Het bevorderen van de samenwerking met handhavingpartners wanneer dit leidt tot een hoger rendement.

Ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen hebben rechtstreeks gevolgen voor de taken van de afdeling Toezicht en Handhaving. Hieronder wordt de impact van een aantal (nog niet eerder toegelichte) ontwikkelingen op onze afdeling voor dit jaar toegelicht.

Besluit VTH

Bestuurlijk is afgesproken dat per 1 januari 2020 de uitwerking van het Besluit VTH in Fryslân een feit is. Het Besluit VTH geeft een definitieve uitleg over welke Wabo-taken als basistaak door de omgevingsdiensten moeten worden uitgevoerd, specifiek in Fryslân door de FUMO. Het besluit heeft invloed op de omvang en taak van de FUMO en met name geldt dat voor de afdeling Toezicht en Handhaving. De resultaten en bevindingen uit 2020 op dit vlak worden medio 2020 geëvalueerd. Mogelijk heeft deze evaluatie gevolgen voor de uitvoering in 2021.

Innovatie in toezicht

Innovatie wordt al ingezet in 2020 maar in 2021 en verder zal dit nog belangrijker worden. Naast dat fysieke controles nodig blijven zullen de mogelijkheden worden onderzocht in hoeverre steeds meer ingezet kan worden op de inzet van drones, op afstand bedienbare en uitleesbare meetapparatuur en digitale verwerking van controles op de plaats van handeling. De digitale verwerking maakt het mogelijk om de controleresultaten direct aan betrokkenen te verzenden in het kader van transparant en duidelijk werken. Innovaties die meerwaarde hebben zullen in overleg met de deelnemers hun weg vinden binnen onze uitvoeringspraktijk

Wat willen we bereiken

- De gemaakte (reële) werkafspraken met de opdrachtgevers tijdig en met voldoende kwaliteit uitvoeren.
- De controles in overeenstemming met de geaccepteerde kengetallen uitvoeren.
- In 2021 wordt de uitvoering van de 'nieuwe taken' in het kader van het nieuwe Omgevingsstelsel ontwikkeld, zodat dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet consequent en efficiënt kan worden uitgevoerd. Hierbij is aandacht voor de opdrachtgevers, de eigenaren/houders/uitvoerders van inrichtingen/activiteiten en de omgeving.
- Het opbouwen van de FUMO als kennisorganisatie.
- Het voldoen aan de kwaliteitscriteria.
- Innovatieve manieren van toezicht, deze initiëren en vervolmaken.
- Inhoud en vorm geven aan de uitvoering van toezicht en handhaving overeenkomstig het VTH-beleid voor de basistaken.
- Samen met onze deelnemers brengen we de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in beeld en geven hieraan invulling (zie paragraaf 2.1.1).

Wat willen we daar voor doen

De medewerkers zijn als geen ander bekend met hun werk en betrekken we dus nadrukkelijk in het verder uitdenken en vormgeven van de geschetste ontwikkelingen. Ook zetten we nadrukkelijk in op ontwikkelen (het bijhouden van kennis en uitbreiden daar waar nodig), trainen en helpen van medewerkers. Dit mede met het oog op het werken vanuit een meer risico- en resultaatgerichte

insteek waarbij aandacht is voor innovaties. We werken samen met onze (keten)partners (ook bij de uitwerking van de gevolgen van de Wkb) en houden regelmatig kantoordagen bij een deelnemer van de FUMO.

De insteek voor ons werk is eenvoudig: We willen uitvoeren wat we hebben afgesproken! Dat betekent dat we verder gaan op het pad van realistische kengetallen¹¹ waar al in 2020 ervaring mee is opgedaan. Die monitoren we en stellen we, aan de hand van onze ervaringen, waar nodig en mogelijk bij. Als maatwerk nodig is, dan bespreken wij dit tijdig met de deelnemer. Hiervoor zullen nog uitgangspunten worden vastgesteld. We werken met risicoanalyses en toezichtplannen voor individuele bedrijven of branches overeenkomstig het uitvoeringsprogramma voor de basistaken dat is opgesteld op basis van het VTH beleid. Dit houdt ook in dat meldingen en klachten adequaat worden afgehandeld, de piketregeling wordt onderhouden en de Landelijke Handhavingsstrategie wordt aangehouden bij bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavingzaken¹². Wij zorgen ook voor de handhaafbaarheid van voorschriften op het gebied van wet- en regelgeving. Afspraken zullen we vooraf goed plannen en monitoren. Afwijkingen zullen we tijdig signaleren en vervolgens bespreken met de deelnemers. We zijn transparant en eenduidig in de uitvoering van onze taken en de borging daarvan in werkprocessen.

Formatie en taken

De totale beschikbare formatie voor de afdeling toezicht en handhaving bedraagt circa 55 fte

Naar verwachting worden er in 2021 605 reguliere controles uitgevoerd. In de vergadering algemeen bestuur van 29 juni 2018 is besloten om de Fryske norm voor reguliere controles tijdelijk los te laten. Op basis van deze losgelaten norm zouden er in 2021 ruim 1.400 reguliere controles uitgevoerd moeten worden. Dit verschil wordt enerzijds veroorzaakt door het feit dat het aantal uren per controle waarmee in de Fryske norm rekening is gehouden in de praktijk te laag blijkt. Anderzijds is de Fryske norm gebaseerd op een gemiddelde tijd per controle voor een gemiddelde inrichting. In de praktijk wordt op basis van een risico-inschatting relatief vaker bij meer complexe inrichtingen gecontroleerd, waardoor de gemiddelde tijdsinzet per controle hoger ligt dan de Fryske norm.

---

¹¹ Door bureau Seinstra Van de Laar is onderzoek gedaan naar realistische kengetallen. Ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting wordt aan de implementatie van het werken met deze kengetallen gewerkt.

¹² Deze werkwijze is overeenkomstig de gemaakte afspraken en zal nog bekrachtigd worden in het nog vast stellen VTH beleidsplan voor de basistaken.

Formatie 2021

Taakgebied	T&H
Inrichting gebonden basistaken	23,7
Niet inrichtingsgebonden basistaken	12,9
Plustaken provincie	11,4
Plustaken gemeente (incl Briks)	2,8
Overige structurele taken	2,0
<i>Brikstaken onverdeeld</i>	0,4
<i>Collectieve taken</i>	0,6
<i>Incidentele opdrachten onverdeeld</i>	1,0
Totaal reguliere begroting	52,9
Coördinatoren	2,6
Totaal	55,5

Productie aantallen

Categorie bedrijven	Aantal geplande controles
Categorie B	425
Categorie C	100
IPPC	20
Provinciale	60
Totaal	605

Tabel 7: Begrote formatie en aantallen controles TH

Wat gaat het kosten

Programma Toezicht en handhaving	2021 Begroting	2020 Begroting
Lasten	4.648.905	4.414.887
Baten		
- Reguliere bijdragen	4.319.397	4.114.181
- Brikstaken	140.061	137.590
- Incidentele opbrengsten	189.448	163.116
Saldo	-	-

Tabel 8: Begrote kosten programma TH

2.4 Programma Specialistisch Advies

Algemeen

De adviseurs van Specialistisch Advies (SPA) zetten zich met hun advisering in op gebied van geluid, externe veiligheid, bodem en lucht/geur en het leveren van juridische ondersteuning voor de provincie Fryslân, de Friese gemeenten en het Wetterskip Fryslân. Zo leveren ze hun bijdrage aan een schone, gezonde, duurzame en veilige leef- en werkomgeving voor de inwoners van Fryslân. Voor een deel worden onze specialisten intern ingezet om de afdeling Toetsing en Vergunningverlening en afdeling Toezicht en Handhaving specialistische kennis te ondersteunen.

Het andere deel wordt rechtstreeks ingezet voor advisering en dienstverlening aan provincie en gemeenten (de plustaken).

Onze ambitie is dat de opdrachtgevers tevreden zijn over de producten en diensten die wij leveren en dat zij ons steeds beter weten te vinden. Door onze zorgvuldige manier van werken zien onze opdrachtgevers ons meer als partner en zoeken we in onderlinge afstemming naar oplossingen voor actuele knelpunten en opgaven. Door dit gezamenlijk optrekken kunnen we kennis van de lokale situatie optimaal koppelen aan onze specialistische deskundigheid en actuele kennis van de fysieke leefomgeving. Die deskundigheid en kennis zetten wij ook in bij het uitbrengen van tijdige adviezen zowel intern als extern.

Net als bij de afdelingen Toetsing en Vergunningverlening en Toezicht en Handhaving is de ambitie en doelstelling voor 2021 ook om verder inhoud en vorm te geven aan de voorbereidingen die getroffen moeten worden om na inwerkingtreding aan de slag te kunnen met de Omgevingswet. In 2020 maakt de afdeling Specialistisch Advies zich de wet- en regelgeving verder eigen op de verschillende vakgebieden. Deze expertise is van groot belang voor de deelnemers bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en het beoordelen van initiatieven. Zo geeft de bruidsschat de gemeenten straks diverse mogelijkheden waarin afdeling Specialistisch Advies een adviserende rol kan hebben op de diverse milieuthema's die in het omgevingsplan moeten terugkomen om de ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en kwaliteit te borgen.

Ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen hebben rechtstreeks gevolgen voor de taken van de afdeling. Hieronder wordt de impact van een aantal (nog niet eerder toegelichte) ontwikkelingen op onze afdeling voor dit jaar toegelicht.

Circulaire economie

Op regionaal en lokaal niveau moet mede invulling worden gegeven aan de door de Rijksoverheid geformuleerde doelstelling van een volledig circulaire economie in 2050. Daartoe worden onder meer inventarisaties van grondstoffen- en reststromen uitgevoerd en wordt gekeken hoe hiermee op een slimme wijze kan worden omgegaan. Het verbinden van circulaire doelstellingen aan gebiedsopgaven, integraal afgewogen tegenover andere ambities, maakt een brede (basis)kennis van medewerkers noodzakelijk om ondernemers hierover te informeren en te adviseren. De basiskennis is bij een groot aantal medewerkers aanwezig en op dit moment voert de FUMO ook al werkzaamheden uit voor het toewerken naar een circulaire economie.

Impact besluit VTH

Als gevolg van de implementatie van het besluit VTH is er vanaf 2020 sprake van extra ondersteuning bij handhavingzaken door met name juristen van Specialistisch Advies. Het gaat hierbij om het voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom en eventuele verdere handhavingstrajecten. De resultaten en bevindingen hieromtrent zullen medio 2020 worden geëvalueerd. Mogelijk heeft deze evaluatie gevolgen voor de uitvoering in 2021. Daarnaast levert de afdeling Specialistisch Advies ook ondersteuning bij de uitvoering van de extra bodem en

asbesttaken. Ook de groei van het inrichtingenbestand zorgt voor meer werk voor de afdeling specialistisch advies.

Wat willen we bereiken

- In 2021 wordt de uitvoering van de taken onder het nieuwe Omgevingsstelsel verder ontwikkeld, zodat deze na inwerkingtreding van de Omgevingswet consequent en efficiënt uitgevoerd kan worden. Dit in afstemming met de opdrachtgevers. Hierbij is ook aandacht voor de eigenaren/houders/uitvoerders van inrichtingen/activiteiten en de omgeving.
- Het opbouwen van de FUMO als kennisorganisatie.
- We voldoen aan de kwaliteitscriteria.
- We leveren hoogwaardige producten en diensten die ook juridisch houdbaar zijn aan onze opdrachtgevers.
- We zorgen ervoor dat alle taken binnen de daarvoor geldende termijnen worden afgehandeld.
- We investeren continu in een goede verbinding en samenwerking met alle bij de FUMO betrokken partijen.

Wat willen we daar voor doen

- We dragen zorg voor vaste procedures met termijnbewaking, werkinstructies en collegiale toetsing om de aflevering van hoogwaardige producten en diensten binnen de gestelde termijnen te garanderen.
- We werken samen met onze klanten en houden regelmatig kantoordagen bij een deelnemer van de FUMO.
- We stemmen verwachtingen vooraf af en bewaken doorlopend of we daadwerkelijk kwalitatief goede producten en diensten binnen de afgesproken termijn aan onze klanten leveren. We evalueren bij oplevering het doorlopen proces en het opgeleverde resultaat met de klant.
- Bij het uitvoeren van onze werkzaamheden hanteren we de kengetallen van de FUMO. Is maatwerk nodig dan nemen wij tijdig contact op met de opdrachtgever.
- We investeren in opleiding van onze specialisten volgens de landelijke kwaliteitseisen om kennis en competenties op peil te brengen, te onderhouden en te borgen.
- Wij werken aan optimalisering van processen en aan adequate (digitale) systemen die ons bij het uitvoeren van de werkzaamheden ondersteunen.
- Voor het uitwisselen van kennis en onderhouden van de contacten met onze deelnemers, organiseren we kennisbijeenkomsten, zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in de diverse vakgebieden.
- We volgen landelijke ontwikkelingen en vertalen die naar opgaven voor de specialisten binnen Specialistisch Advies.
- Wij willen deelnemen deel aan de pilot omgevingstafels om mee te denken in de fase van het vooroverleg met de initiatiefnemer en maken afspraken met de deelnemers over de mate van vooroverleg.
- We willen inhoudelijk adviseren op milieuthema's in het proces om te komen tot omgevingsvisies en omgevingsplannen die rechtdoen aan de ruimtelijk kwaliteit, gezondheid en veiligheid.

- We willen adviseren over de regels die onderdeel uitmaken van de bruidsschat (in de Omgevingswet). Op het gebied van geluidstaken onder de Omgevingswet wordt een projectplan opgesteld (zie collectieve taken paragraaf 2.1.1).

Formatie en taken

De totale beschikbare formatie voor de afdeling Specialistisch Advies bedraagt circa 29 fte. De formatie is als volgt opgebouwd:

Taakgebied	Specialistisch advies
Inrichting gebonden basistaken	10,4
Niet inrichtingsgebonden basistaken	3,4
Plustaken provincie	3,2
Plustaken gemeente (incl Briks)	6,7
Overige structurele taken	3,8
<i>Brikstaken onverdeeld</i>	0,2
<i>Collectieve taken</i>	0,5
<i>Incidentele opdrachten onverdeeld</i>	3,1
Totaal reguliere begroting	27,5
Coördinatoren	1,0
Totaal	28,5

Tabel 9: Begrote formatie SPA

Wat gaat het kosten

Programma Specialistisch advies	2021 Begroting	2020 Begroting
Lasten	2.647.330	2.990.034
Baten		
- Reguliere bijdragen	2.268.434	2.121.802
- Incidentele opbrengsten	378.895	868.232
Saldo	-	-

Tabel 10: Begrote kosten programma SPA

2.5 Programma Bedrijfsvoering (incl. management)

Algemeen

De afdeling Bedrijfsvoering verzorgt alle activiteiten die het primair proces van de FUMO zo effectief en efficiënt mogelijk laten verlopen. De ondersteuning van de afdeling heeft betrekking op de volgende domeinen:

- Personeel & Organisatie;
- Financiën & Control;
- Informatie, Automatisering & Archief;
- Facilitaire zaken;
- Communicatie;
- Secretariaat & Frontoffice;
- Beleidsondersteuning & Advies.

Er is een aantal belangrijke ambities voor de komende periode waar de afdeling Bedrijfsvoering een faciliterende rol in gaat vervullen. De meest in het oog springende ambities zijn al eerder benoemd. Zoals de ambitie dat de FUMO in 2022 in staat is in- en externe informatie gestructureerd te verzamelen, beschikbaar te stellen en te gebruiken in de sturing van interventies. En het in samenwerking met de leverancier gereed maken van het Leefomgeving Informatiesysteem (LIS) voor informatiegestuurd werken en de eisen die vanuit de Omgevingswet worden gesteld. Daarnaast wil de FUMO groeien naar een kwalitatief en wendbare organisatie en willen we blijven investeren in relaties, zowel intern als extern. Hierbij horen bijvoorbeeld een passende formatie op het gebied van communicatie, gericht accountmanagement en een eigentijdse website.

Ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen heeft rechtstreeks gevolgen voor de taken van de afdeling. Hieronder wordt de impact van een aantal (nog niet eerder toegelichte) ontwikkelingen op onze afdeling voor dit jaar toegelicht.

Nieuwe financieringssysteem

Het algemeen bestuur krijgt in 2020 een voorstel voor een nieuwe financieringssysteem van de FUMO. Dit kan zich vertalen in een andere opzet van de begroting, de programmering en de dienstverleningsovereenkomsten.

P&O Koersplan 2020-2023

Er wordt uitvoering gegeven aan de activiteiten benoemd in het P&O Koersplan 2020-2023. Na 2020 zal het accent liggen op de volgende activiteiten: aandacht voor borgen van de in 2020 behaalde resultaten, afstemmen van de P&O dienstverlening op strategische koers van de FUMO, het vormgeven van de strategische personeelsplanning, het opstellen van een sociaal plan, het actualiseren van het scholingsbeleid en de organisatie van scholing, het laten plaatsvinden van het tweede Medewerker Ervaring Onderzoek bij de FUMO, het herijken van het Arbobeleid, de Arbo organisatie en de Arbodienstverlening en tot slot het optimaliseren van de bedrijfsvoering processen en managementinformatie.

Organisatieopbouw

De FUMO kijkt momenteel ook naar de eigen organisatieopbouw. Zoals aangegeven in de Kadernota 2021-2025 maakt de groei als gevolg van de overdracht van basistaken dat grenzen aan de span of control van leidinggevenden zijn bereikt. Door THCM is, in opdracht van de FUMO, de organisatie kritisch tegen het licht gehouden op diverse organisatorische aspecten in de brede zin. Dit heeft geresulteerd in een advies voor de korte termijn en een fundamenteel spoor. In 2020 en 2021 wordt het korte-termijn-spoor opgepakt. In 2020 en 2021 zal het accent komen te liggen op het herinrichten van de organisatiestructuur waarbij aandacht is voor de managementinrichting, hernieuwde inrichting van accountmanagement en het kritisch toetsen van prioriteiten om de organisatie niet te veel te belasten.

Elektronisch verkeer tussen burgers/bedrijven en de overheid

Los van de overgang naar de Omgevingswet, komt er op het gebied van digitalisering veel op overheden af. Er liggen op dit moment meerdere wetsvoorstellen¹³ voor. Deze hebben allen betrekking op het elektronisch verkeer tussen burgers/bedrijven en de overheid. Deze regelgeving zal ook op de FUMO van toepassing zijn, wat betekent dat op dit gebied binnen de systemen en werkwijzen van de FUMO aanpassingen nodig zullen zijn. De verwachting is dat aan deze aanpassingen initiële en structurele kosten verbonden zijn. De omvang van de benodigde middelen is nog niet duidelijk en is ook niet verwerkt in deze begroting.

Inspectieview Milieu

De Inspectieview Milieu betreft een beveiligd informatie-uitwisselingssysteem (viewer) die vooral toezichthouders, maar ook vergunningverleners in staat moet stellen informatie over (toezicht)objecten te raadplegen die afkomstig is van de database van andere inspectie- en omgevingsdiensten. De wetgever ziet deze samenwerking tussen verschillende toezichthoudende organen en het delen van (inspectie-)informatie namelijk als een belangrijke voorwaarde om in de toekomst meer risicogericht en informatiegestuurd te kunnen handhaven, alsook om de handhaving efficiënter en effectiever in te richten. De wetgever heeft hier dan ook regels voor vastgesteld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Door aan te sluiten op de Inspectieview Milieu voldoet de FUMO aan de verplichting als bedoeld in de Wabo.

Wat willen we bereiken

- Een meer kwalitatieve en wendbare organisatie.
- Met een eigentijds beleid en passende organisatie-inrichting wil de FUMO in staat zijn om de juiste medewerkers te werven aan haar te binden en hen met elkaar en deelnemers te verbinden. De FUMO wil een zichtbare en aantrekkelijke werkgever zijn in de regio.
- We anticiperen op (nieuwe) kwaliteiten, kennis en vaardigheden die van medewerkers worden gevraagd en dragen zorg voor een wendbare personeelsformatie die in staat is om op efficiënte wijze te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen.

---

¹³ Het gaat om wetsvoorstellen inzake de Wet digitale overheid (Wdo), Besluit digitale overheid (Bdo), Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmweb).

- In 2020 (met mogelijk een uitloop naar 2021) rond de FUMO het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 af. In 2020 staat nog een aantal belangrijke onderwerpen op de bestuurlijke agenda, zoals het governance-vraagstuk, uniforme mandatering en de financieringssystematiek (bestaande uit de onderdelen begroten, programmeren, verantwoorden/afrekenen). De FUMO verwacht dat een aantal onderwerpen, nadat deze binnen de FUMO een plek hebben gekregen, zowel van de deelnemers als van de FUMO structureel inzet zullen vragen.
- De positie van het informatiemanagement binnen de organisatie wordt versterkt.

Wat willen we daar voor doen

- De huidige data en informatiebehoefte en -voorziening wordt nadrukkelijker in kaart gebracht en vertaald naar informatiebeleid en een informatieplan. Een uitdaging is dat we op dit moment niet goed de informatiebehoefte van gemeenten kennen en we het gesprek daarover zullen blijven opzoeken. Hierbij wordt ook de samenwerking met de provincie gezocht die zich zal richten op goede archivering van informatie en het opzetten van een datawarehouse om informatie te verankeren. Omdat we de informatiebehoefte van deelnemers nog niet goed kennen, is het moeilijk om in dit stadium de financiële effecten in te schatten.
- De inrichting van het zaakgericht informatiesysteem wordt up-to-date gehouden en waar nodig aangepast of aangevuld met nieuwe faciliteiten wanneer dit ten goede komt aan een efficiëntere en effectievere bedrijfsvoering.
- In 2020 met uitloop naar 2021 zal een plan van aanpak voor de implementatie van de nieuwe wetgeving op het gebied van digitale communicatie (onder andere de Wet open overheid) worden opgesteld.
- Er wordt een impactanalyse opgesteld betreffende het informatiegestuurd werken (zie paragraaf 2.1.2, IT ontwikkelingen).
- Om de ambities op het gebied van werkgeverschap te kunnen realiseren, zal de afdeling Bedrijfsvoering ondersteunen bij het formuleren van de visie op werkgeverschap, werknemerschap, leiderschap en eigenaarschap.
- Door te investeren in leiderschapsontwikkeling en het toetsen van ervaringen van medewerkers door middel van medewerker onderzoek, zal de arbeidsrelatie verder worden versterkt. Tevens zal het huidige Arbobeleid, de Arbo organisatie en de Arbodienstverlening worden geactualiseerd. Het plan van aanpak van de Risico Inventarisatie & Evaluatie die in 2020 wordt opgesteld, zal hierbij ondersteunend zijn.
- In de vorm van een strategisch personeelsplan zal de huidige en gewenste personeelsformatie in beeld worden gebracht (kwaliteit en kwantiteit) mede met het oog op de Omgevingswet. De individuele medewerker krijgt inzicht in zijn eigen positie, mogelijkheden en onmogelijkheden in deze planning. Verschillende nieuwe instrumenten, zoals de organisatie van het scholingsbeleid en een sociaal plan, zullen hierbij ondersteunen.
- Relaties met ketenpartners worden versterkt om potentiële nieuwe medewerkers in een vroeg stadium kennis te laten maken met het werk van een omgevingsdienst. Meer dan nu het geval is, zal dit vorm en inhoud moeten krijgen in samenwerking met onze deelnemers, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten.

Wat gaat het kosten

De ambitie van de afdeling Bedrijfsvoering is om alle (veranderingen in) ondersteuning te realiseren binnen de bestaande personele formatie. Dit geldt voor het versterken van het informatiemanagement, een goede borging van het functioneel beheer rondom het zaakstelsel en ontwikkeling van de datawarehouse en het versterken van het personeelsbeleid en arbobeleid. Het laatst genoemde wordt bekostigd uit een verlaging van de kosten van de dienstverleningsovereenkomst die met gemeente Leeuwarden was afgesloten rondom de P&O dienstverlening (adviescapaciteit in eigen beheer). Daarnaast wordt er een aantal specifieke kosten voorzien. Dit betreft de doorontwikkeling van het zaakstelsel, het opzetten van het datawarehouse en doorontwikkeling van een meer interactieve en eigentijdse website. Tevens zal een applicatie op het gebied van archivering en postverwerking een structurele plek in de begroting krijgen. Deze investering zal naar verwachting kunnen worden opgevangen binnen het communicatie- en ICT-budget.

De begrote formatie voor Bedrijfsvoering bedraagt 23,2 fte, dit is exclusief 1,5 fte flexibele schil. Deze is als volgt opgebouwd:

Deelgebied	FTE
Personeel (P)	3,09
Informatievoorziening (I)	5,81
Organisatie (O)	4,68
Financiën (F)	3,00
Administratieve organisatie (A)	4,12
Communicatie (C.)	1,00
Kwaliteit	1,00
Intake	0,50
Totaal	23,2

Tabel 11: Begrote fte's Bedrijfsvoering per deelgebied

Programma Bedrijfsvoering	2021 Begroting	2020 Begroting
Lasten	5.784.569	5.534.161
Baten		
- Reguliere bijdragen	5.784.569	5.534.161
	-	-
Saldo	-	-

Tabel 12: Begrote kosten programma Bedrijfsvoering

3. De financiële begroting 2021

3.1 Uitgangspunten

Indexering

Voor de financiële begroting is, conform de Kadernota, voor de loon- en prijsindexatie de verwachting van het Centraal Plan Bureau (CPB) gevolgd:

Omschrijving	Index/jaar
Jaar	2021
Indexering personeelskosten	3%
Periodieken	1% (3% in ca 30% van de gevallen)
Index materiële kosten	1.5%
Gewogen gemiddelde	3.5%

Tabel 13: Begrote indexeringen

Kostennormering

In de reguliere begroting is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten.

- Conform de begrotingen van 2019 en 2020 wordt de in 2019 aangepaste Fryske norm gehanteerd voor de capaciteitsberekening. Dit betekent dat op basis van de nieuwe Fryske norm de fte-inzet voor de programma's wordt bepaald.
- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1340 uur, een percentage van 71.6% van de totale beschikbare uren per fte (1872). Dit betreffen de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
- Per coördinator wordt 700 uur als indirecte uren opgenomen. Het aantal coördinatoren is ongewijzigd t.o.v. 2020.
- Als flexibele schil voor het primair proces wordt 15% aangehouden. Dit betreft de verhouding externe medewerkers ten opzichte van het totaal aantal medewerkers.
- De formatie voor overhead (afdeling Bedrijfsvoering en management) bedraagt maximaal 24% van de totale formatie.
- In de jaren tot en met 2022 vindt groei plaats naar de hiervoor aangegeven financiële uitgangspunten. Daartoe zal de begroting worden gesplitst naar een reguliere begroting en een transitiebegroting. De uitgangspunten van de transitiebegroting 2020-2022 zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, behalve voor wat betreft de opbouw van het weerstandsvermogen. Zie hiervoor de toelichting op de transitiebegroting (hoofdstuk 4).

Wijze van financieren

De financieringssystematiek is onderwerp van gesprek tussen de FUMO en haar deelnemers. Op het moment van het opstellen van voorliggende begroting zijn nog geen besluiten genomen over een wijziging van de financieringssystematiek. Daarom wordt uitgegaan van dezelfde wijze van financieren van de inrichtinggebonden basistaken en plustaken als in voorgaande begrotingen. Hieronder wordt per taakgebied de financieringsmethodiek aangegeven.

Taakgebied	Omschrijving financieringswijze
Inrichtingsgeboden basistaken	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal inrichtingen x de aangepaste Fryske norm = aantal basistaakuren; Aantal basistaakuren x integrale uurtarief = deelnemersbijdrage voor inrichtinggebonden basistaken; Bovenop de aangepaste Fryske norm heeft de Provincie Fryslân 8,2 fte ingebracht ten behoeve van de uitvoering van basistaken voor TOP-bedrijven.
Niet-inrichting gebonden basistaken besluit VTH	<ul style="list-style-type: none"> Voor sloop/asbest, BBK en handhaving wordt uitgegaan van dezelfde aantallen en kentallen als in de begroting van 2020.
Externe Veiligheid (plustaken)	<ul style="list-style-type: none"> Voor de uitvoering van deze taak zijn 2 fte opgenomen in de begroting van 2021; De uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over alle deelnemers.
BOA-coördinatie (plustaken)	<ul style="list-style-type: none"> Conform besluitvorming in het bestuurlijke VTH-overleg is 700 uur opgenomen in voorliggende begroting; De uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.
Omgevingswet	<ul style="list-style-type: none"> Het budget dat beschikbaar is gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet wordt vertaald naar een bijdrage per deelnemer op basis van de verhouding in de bijdrage van de basistaken.
Collectieve taken	<ul style="list-style-type: none"> In voorliggende begroting is 2.150 uur opgenomen voor collectieve taken; Deze uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.
Plustaken	<ul style="list-style-type: none"> De omvang en samenstelling van de plustaken is in samenspraak met de deelnemers tot stand gekomen; Per plustaak is vervolgens de tariefgroep bepaald. Het aantal uren per type plustaak vermenigvuldigd met het geldende tarief, leidt tot de deelnemersbijdrage voor de plustaken.

Tabel 14: Gehanteerde berekeningswijzen

3.2 Overzicht van baten en lasten

Het totaal overzicht van de reguliere baten en lasten is hieronder in vergelijking met 2020 weergegeven.

Reguliere begroting (Bedragen x€ 1000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
Lasten			
Personeelskosten	13.255	13.429	174
Overige personeelskosten	863	859	-5
Kapitaallasten	28	84	56
Wagenpark	160	163	2
Huisvesting	675	660	-15
Administratie	52	53	1
ICT	380	416	36
Overige kosten	174	179	5
Onvoorzien	120	120	0
Ontwikkelkosten	100	50	-50
Implementatie omgevingswet	308	139	-169
Totale lasten	16.116	16.151	35
Baten			
Baten uit extra opdrachten	1.052	758	-295
Deelnemersbijdrage	15.064	15.394	330
Totale baten	16.116	16.151	35
Saldo baten en lasten	0	0	0

Tabel 15: Reguliere begroting

Toelichting op de financiële begroting

De totale omvang van de begroting 2021 is nagenoeg gelijk aan de begroting 2020, ondanks de indexeringen die zijn toegepast. De indexering bedraagt ca € 0,6 mln. De verwachte inkomsten uit incidentele opdrachten zijn lager. In 2020 waren deze eenmalig opgehoogd vanwege een extra incidentele opdracht.

Per saldo stijgt de deelnemersbijdrage met € 0.3 mln. tot € 15.4 mln. (totale begroting minus baten uit extra opdrachten). Dit is vooral het gevolg van indexeringen. In bijlage I wordt de deelnemersbijdrage en de mutatie hiervan nader gespecificeerd. Hieronder worden de verschillende begrotingsposten toegelicht.

Lasten

Personeelskosten

Hieronder is een specificatie van de personeelskosten opgenomen.

Reguliere begroting (Bedragen x€ 1000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
Personeelskosten			
Personeelskosten primair proces	10.007	10.073	66
Personeelskosten management	580	600	20
Personeelskosten bedrijfsvoering	1.744	1.983	239
DVO Provincie	660	655	- 5
DVO Leeuwarden	236	90	- 146
Detachering Wetterskip	28	28	-
Totaal personeelskosten	13.255	13.429	174

Tabel 16: Specificatie personeelskosten

Personeelskosten primair proces

De personeelskosten primair proces bestaan uit salariskosten en kosten van inhuur. De kosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting 2020. De volgende factoren spelen een rol in de totstandkoming van de begrote kosten.

- Het aantal fte is ca 1,5 fte gedaald. Een belangrijke oorzaak hiervoor is het lagere bedrag dat geraamd is voor extra opdrachten, waardoor ook de formatie die hiervoor ingezet mag worden neerwaarts bijgesteld is.
- De gemiddelde loonsom per fte is gedaald ten opzichte van 2021. Mede als gevolg van de implementatie van het Besluit VTH zijn vacatures ontstaan, die in bepaalde gevallen zijn ingevuld met junior medewerkers. Aangezien de hieraan verbonden loonkosten lager zijn dan van bestaande medewerkers, ontstaat een dempend effect in de gemiddelde loonkosten per medewerker.
- Conform de Kadernota is rekening gehouden met 3% indexering en 1% voor periodieken.

Personeelskosten management en bedrijfsvoering

De loonkosten bedrijfsvoering bestaan uit salariskosten en kosten van inhuur. De kosten stijgen als gevolg van indexeringen en de verschuiving van taken tussen de DVO met gemeente Leeuwarden en de kosten voor bedrijfsvoering. Rekening houdend met de effecten van deze verschuiving is de begrote formatie gelijk gehouden aan 2020.

Het percentage overheadfuncties op de totale formatie blijft met 22.2% binnen de hiervoor gestelde norm van 24%.

DVO provincie en Leeuwarden en detachering Wetterskip.

De kosten van de DVO van de provincie zijn geïndexeerd. In 2020 zijn deze al fors neerwaarts bijgesteld als gevolg van wijzigingen in de afname van diensten. De kosten inzake de DVO Leeuwarden zijn naar beneden bijgesteld, aangezien FUMO ervoor kiest bepaalde P&O-diensten niet meer af te nemen van gemeente Leeuwarden, maar deze in eigen beheer te gaan uitvoeren. De kosten inzake detachering Wetterskip veranderen naar verwachting niet.

Overige personeelskosten

Onder de overige personeelskosten vallen onder meer de kosten voor opleiding en vorming, kosten voor secundaire arbeidsvoorwaarden en reis- en verblijfkosten. Deze kosten zijn grotendeels een afgeleide van de loonsom en in de overige gevallen geïndexeerd ten opzichte van 2020.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan in principe uit afschrijvingskosten en financieringskosten (rente). De kapitaallasten stijgen naar verwachting met € 56.000. Dit is het gevolg van de door het algemeen bestuur goedgekeurde investeringsbudget in de verbouwing/inventaris van het FUMO-pand en als gevolg van de investering in een gascamera, welke eveneens is besproken in het algemeen bestuur.

Wagenpark

De kosten voor het wagenpark stijgen als gevolg van indexaties.

Huisvesting

De kosten voor huisvesting dalen voornamelijk door het vervallen van de eenmalige kosten voor het updaten van het RI&E-beleid.

Administratie

De administratiekosten stijgen als gevolg van indexaties.

ICT

De ICT-kosten stijgen als gevolg van de in de Kadernota opgenomen kosten voor een aanbestedingstraject voor het zaakstelsel. Hiervoor is € 75.000 meegenomen. Aan de andere kant is kritisch gekeken naar de begrote kosten voor overige licenties, die als gevolg hiervan neerwaarts zijn bijgesteld.

Overige kosten

De overige kosten stijgen als gevolg van indexaties.

Onvoorzien

Voor onvoorzien uitgaven is de post onvoorzien opgenomen. Deze is niet gewijzigd ten opzichte van 2020.

Budget voor ontwikkelkosten

In de begroting 2021 is € 50.000 opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit is een daling van € 50.000 ten opzichte van 2020, aangezien in 2020 extra eenmalige kosten worden verwacht voor het herijken van de visie.

Implementatie Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is € 139.000 opgenomen, op basis van het door het algemeen bestuur vastgestelde projectbudget. Deze kosten worden op basis van de bijdrage aan de basistaken onder de deelnemers verdeeld.

Baten

Bijdragen uit extra opdrachten

Vanaf 2019 wordt in het meerjarenperspectief jaarlijks rekening gehouden met opbrengsten uit incidentele opdrachten. De afgelopen jaren is gebleken dat buiten de afspraken in de dienstverleningsovereenkomsten extra baten uit incidentele opdrachten worden verkregen. De verwachte inkomsten uit extra opdrachten zijn verlaagd ten opzichte van 2020. In 2020 is eenmalig een omvangrijke incidentele opdracht ontvangen, waardoor de verwachte extra baten eenmalig hoger zijn opgenomen. In 2021 wordt het niveau van 2019 aangehouden.

Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage voor de reguliere begroting stijgt met € 0.3 mln. De deelnemersbijdragen bestaan uit de volgende bijdragen:

- Basistaken (inrichting gebonden en niet-inrichting gebonden)
- Eventuele plustaken
- Collectieve opdrachten
- Implementatie van de Omgevingswet.

De bijdrage voor de inrichting gebonden basistaken is afhankelijk van het aantal inrichtingen. In bijlage 1 is een specificatie per deelnemer opgenomen. In onderstaande tabel is het aantal inrichtingen per categorie opgenomen. Het totaal aantal inrichtingen is nagenoeg gelijk aan 2020.

Categorie	Aantal inrichtingen 2021	Aantal inrichtingen 2020
Categorie B	2.569	2.558
Categorie C	674	695
Categorie IPPC	108	108
Vml Provinciale B	73	77
Vml Provinciale C	73	73
Provinciaal	54	54
Totaal	3.551	3.565

Tabel 17: Aantal inrichtingen per type 2020-2021

De bijdrage voor de plustaken (aanvullende taken) wordt bepaald op basis van de afgesproken uren. In onderstaande tabel is een specificatie van de plusuren per deelnemer opgenomen.

Deelnemer	Plusuren 2021	Plusuren 2020
Achtkarspelen	394	315
Ameland	258	179
Dantumadiel	349	300
De Fryske Marren	571	160
Harlingen	1.710	1.350
Heerenveen	562	459
Leeuwarden	2.802	2.662
Noard-East Fryslân	1.518	1.350
Ooststellingwerf	110	20
Opsterland	96	18
Schiermonnikoog	91	16
Smallingerland	1.098	742
Sudwest Fryslân	333	46
Terschelling*	6.178	6.094
Tytsjerksteradiel	634	554
Vlieland	373	300
Waadhoeke	1.532	1.100
Weststellingwerf	95	14
Provincie Fryslân	26.761	26.335
Externe veiligheid	0	2.680
Totaal	45.464	44.694

Tabel 18: Overzicht plusuren 2020 – 2021

*Voor gemeente Terschelling zijn hierin ook de BRIKS-taken meegenomen.

In totaliteit stijgen de ingebrachte plusuren licht. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de inbreng van BOA-uren, zoals beschreven in paragraaf 2.1.1 onder BOA-(coördinatie)-uren. Daarnaast is een verschuiving te zien van uren uit de subsidieregeling externe veiligheid naar de plusuren van de verschillende deelnemers.

Collectieve opdrachten

In de begroting 2021 zijn 2.150 uren opgenomen voor de uitvoering van collectieve taken. In paragraaf 2.1.1 is nader toegelicht welke taken dit betreft.

FUMO 2.0

Naar verwachting wordt het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 in 2020 afgerond (met mogelijke uitloop naar 2021). Het hiervoor vastgestelde budget is opgenomen in de transitiebegroting. Er worden geen extra financiële effecten voor 2021 verwacht voor dit programma.

Integraal uurtarief en gedifferentieerde tarieven

Het integrale uurtarief voor basistaken bedraagt voor 2021 € 104.52. Dit is een stijging ten opzichte van 2020 van 1.8%. Deze stijging is lager dan de gewogen toegepaste indexering van 3.5%.

Voor aanvullende taken worden gedifferentieerde tarieven gehanteerd conform het besluit van het algemeen bestuur op 29 juni 2015. Deze tarieven zijn als volgt:

Omschrijving	Uitvoering	Tarief
Tariefgroep 1	Schaal 6-7	€ 85,50
Tariefgroep 2	Schaal 8-9	€ 94,50
Tariefgroep 3	Schaal 10	€ 110,00
Tariefgroep 4	Schaal 11	€ 121,00

Tabel 19: Tariefstelling plustaken

3.3 Financieel meerjarenperspectief

Hierna is het financieel meerjarenperspectief opgenomen van de reguliere begroting.

Meerjarenperspectief reguliere begroting (Bedragen x € 1000)	2020	Mutatie	2021	Mutatie	2022	2023	2024	2025
Lasten								
Personeelskosten	13.255	174	13.429	0	13.429	13.429	13.429	13.429
Overige personeelskosten	863	-5	859	0	859	859	859	859
Kapitaallasten	28	56	84	0	84	84	84	84
Wagenpark	160	2	163	0	163	163	163	163
Huisvesting	675	-15	660	0	660	660	660	660
Administratie	52	1	53	0	53	53	53	53
ICT	380	36	416	-75	341	416	416	416
Overige kosten	174	5	179	0	179	179	179	179
Onvoorzien	120	0	120	0	120	120	120	120
Ontwikkelkosten	100	-50	50	0	50	50	50	50
Implementatie omgevingswet	308	-169	139	-139	0	0	0	0
Totale lasten excl indexering	16.116	35	16.151	-214	15.937	16.012	16.012	16.012
Indexering	0	0	0	558	558	1.118	1.679	2.239
Totale lasten incl indexering	16.116	35	16.151	344	16.495	17.131	17.691	18.252
Baten								
Baten uit extra opdrachten excl indexering	1.052	-295	758	0	758	758	758	758
a Deelnemersbijdrage excl indexering	15.064	330	15.394	-214	15.180	15.255	15.255	15.255
Indexering	0	0	0	558	558	1.118	1.679	2.239
Totale baten	16.116	35	16.151	344	16.495	17.131	17.691	18.252
Saldo baten en lasten reguliere begroting	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 20: Financieel meerjarenperspectief

Met de gehanteerde uitgangspunten en het afzonderlijk opnemen van de tijdelijke extra kosten in een aparte transitiebegroting vertonen de kosten en deelnemersbijdragen in het meerjarenperspectief 2021-2025 een stabiel beeld.

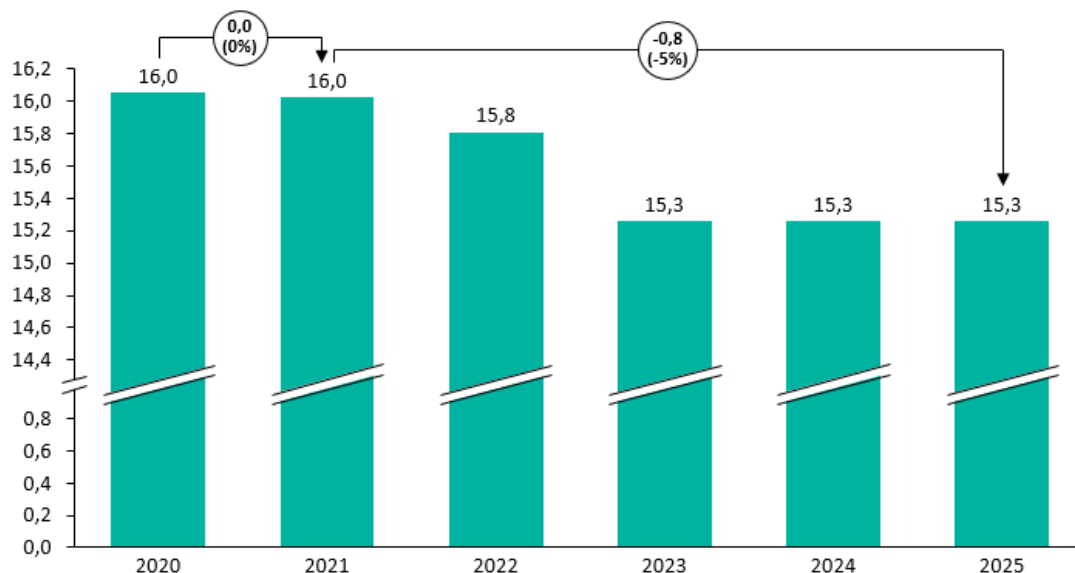
In onderstaande tabel is het meerjarenperspectief van de deelnemersbijdrage, inclusief bijdrage voor de transitiebegroting, opgenomen.

Meerjarenperspectief incl transitiebegroting	2020	2021	2022	2023	2024	2025
a Deelnemersbijdrage excl indexering	15.064	15.394	15.180	15.255	15.255	15.255
b Bijdrage transitiebegroting	983	624	624	-	-	-
c = a + b Totale deelnemersbijdrage	16.047	16.018	15.804	15.255	15.255	15.255

Tabel 21: Verwachte ontwikkeling deelnemersbijdrage

Hierbij wordt opgemerkt dat het lastig is om te voorspellen wat de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage zal worden. Gezien het feit dat de taken van de FUMO sterk afhankelijk zijn van overheidsbeleid, kunnen als gevolg hiervan wijzigingen optreden, die impact hebben op de FUMO. Hierbij kan gedacht worden aan de impact van het beleid rondom ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen) en de impact van de LHS (Landelijke Handhaving Strategie).

In ieder geval is helder dat de huidige bijdrage in de transitiebegroting vanaf 2023 vervalst. Daarnaast vervalst vanaf 2022 de bijdrage die wordt gevraagd voor de implementatie van de Omgevingswet. In Figuur 1 is de verwachte ontwikkeling van de totale deelnemersbijdrage (regulier + transitie) weergegeven. Dit betreft de ontwikkeling exclusief indexeringen.

Figuur 1: Verwachte ontwikkeling deelnemersbijdrage 2020-2025 (bedragen x € 1 mln.)

3.4 Geprognosticeerde balans en toelichting

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa			Eigen vermogen	1.302.000	975.000
Financieel vast actief	0	0	Vreemd vermogen		
Materiele vaste activa	700.000	32.000	Lening	2.500.000	2.500.000
	700.000	32.000		2.500.000	2.500.000
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Overige vorderingen en overlopende activa	252.284	705.284	Crediteuren en overlopende passiva	600.000	600.000
Liquide middelen	3.449.716	3.337.716			
	3.702.000	4.043.000			
Totaal	4.402.000	4.075.000	Totaal	4.402.000	4.075.000

Tabel 22: Geprognosticeerde balans

In de geprognosticeerde balans zijn de verwachte gevolgen van de exploitatiebaten en –lasten verwerkt. De implementatiekosten zijn, conform de in de 2018 gevolgde systematiek als overlopend actief opgenomen, omdat het hier een vordering op de deelnemers betreft. In 2018 is voor de vooruitbetaalde uitgaven een lening aangetrokken. In de balans is er rekening mee gehouden dat deze lening wordt gecontinueerd. In paragraaf 5.3 wordt hier nader op ingegaan.

4. Transitiebegroting

4.1 Uitgangspunten transitiebegroting

De transitiebegroting bestaat uit posten waarvan de kosten tijdelijk hoger zijn dan de in de reguliere begroting gehanteerde uitgangspunten. De kosten zijn tijdelijk hoger om de basis op orde te krijgen. De algemene uitgangspunten betreffen:

- Voorfinanciering door de FUMO,
- Maximaal vier jaar,
- Financiering door bijdrage deelnemers over vier jaar,
- Kosten worden over de deelnemers verdeeld op basis van de verhouding van de basis- en plustaken.

In de eerdere begrotingen van de FUMO zat in de reguliere begroting al een tijdelijke kostencomponent opgenomen. Dat betrof de implementatiekosten. Deze post is vanaf 2019 in de transitiebegroting opgenomen.

Wijze van financiering transitiekosten

De totale transitiekosten worden geëgaliseerd en zijn als een vordering van FUMO op de deelnemers op de balans van de FUMO opgenomen. Deze kosten worden op basis van de verhouding van de basis- en plustaken in de jaren 2019 tot en met 2022 bij de deelnemers in rekening gebracht.

Financieel overzicht

Transitiebegroting (Bedragen x€ 1000)	2019	2020	2021	2022	Totaal transitiebegroting
Lasten					
Loonkosten primair proces (productiviteit)	167	56	0	0	223
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226	226	0	0	452
Extra onvoorzien	60	60	60	0	180
Opbouwen weerstandsvermogen	327	327	0	0	654
Implementatiekosten (oud)	647	453	453	453	2.006
Resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Totaal lasten exclusief indexering	1.427	1.122	318	258	3.124
Indexering	0	28	31	32	91
Totaal lasten inclusief indexering	1.427	1.150	349	290	3.215
Bedrage oorspronkelijk	983	983	983	983	3.933
Bijstelling opbouw weerstandsvermogen			-164	-164	-327
Aflossing resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Bijgestelde bijdrage	983	983	624	624	3.215

Tabel 23: Transitiebegroting

4.2 Toelichting op transitiebegroting

Loonkosten primair proces, productiviteit

Vanaf 2021 vervalt de bijdrage vanuit de transitiebegroting voor de compensatie van de lagere productiviteit dan de gestelde norm van 1.340. Dit betekent dat de uren voor deelnemers op basis van een productiviteitsnorm van 1.340 uur worden omgerekend naar de beschikbare formatie voor de uitvoering van de taken.

Loonkosten primair proces, flexibele schil

Vanaf 2021 vervalt de bijdrage vanuit de transitiebegroting voor de compensatie van de hogere flexibele schil dan de norm van 15%. Dit betekent dat extra kosten die gemaakt worden wanneer de werkelijke flexibele schil hoger is dan deze norm binnen de begroting opgevangen dienen te worden.

Onvoorzien

Voor 2019 tot en met 2021 is rekening gehouden met meer onzekerheid in de begroting waardoor de post onvoorzien op € 180.000 is begroot. Het verschil met het in de reguliere begroting opgenomen bedrag voor onvoorzien van € 60.000 is in de transitiebegroting opgenomen.

Opbouw weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen moet in overeenstemming met de risico's zijn. De omvang is bepaald op basis van een risico-inventarisatie. Zie bijlage 4.

De opbouw om tot de benodigde omvang te komen is in de transitiebegroting opgenomen. Omdat de opbouw van het weerstandsvermogen in een hoger tempo plaats heeft gevonden dan ten tijde van het opstellen van de transitiebegroting was verwacht, is de transitiebegroting ten opzichte van 2020 gewijzigd. Dit is ook als zodanig opgenomen in de Kadernota 2021-2025. Concreet betekent dit dat de begrote bijdrage aan de opbouw van het weerstandsvermogen in het jaar 2021 vervalt. Het financiële effect hiervan is in totaal € 327.000. Dit bedrag is verdisconteerd in de bijdrage van de resterende 2 jaren van de transitiebegroting. In hoofdstuk 4 wordt de transitiebegroting nader toegelicht.

Implementatiekosten (oud)

De implementatiekosten (ontwikkelingskosten) van de FUMO zijn eenmalige kosten die aan de implementatie van de FUMO zijn gerelateerd en bestaan uit ICT-kosten en algemene implementatiekosten, en de ontwikkelkosten van FUMO 2.0.

Het verloop van de implementatiekosten zoals in voorgaande jaren is bepaald gaat als volgt:

	2019	2020	2021	2022
Algemene implementatiekosten oud	193.552			
Implementatiekosten FUMO 2.0	365.000	365.000	365.000	365.000
ICT implementatiekosten oud				
Aanvulling ICT implementatiekosten (LIS)	88.000	88.000	88.000	88.000
	646.552	453.000	453.000	453.000

Tabel 24: Verloopoverzicht implementatiekosten (oud)

Resultaatsbestemming 2019

In de vergadering van het algemeen bestuur van 2 juli 2020 is besloten het overschot van 2019 van € 391.000 in mindering te brengen op de vordering uit hoofde van de transitiebegroting.

Indexering

Voor de variabele lasten in de transitiebegroting is rekening gehouden met indexering.

5. Paragrafen

5.1 Paragraaf bedrijfsvoering

Verwezen wordt naar het programma bedrijfsvoering en de toelichting daarop.

5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Hiervoor is de algemene reserve en de post onvoorzien beschikbaar. Als blijkt dat deze capaciteit niet voldoende is om de gekwantificeerde risico's die zich kunnen voordoen te dekken dan is de FUMO aangewezen op een extra bijdrage van de deelnemers.

Bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling FUMO

In artikel 29 van de GR FUMO zijn bepalingen opgenomen over de vorming van een weerstandsvermogen. Een batig rekeningsaldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen, dat ten hoogste 10% van de jaaromzet bedraagt. Voor zover het batig saldo van enig jaar leidt tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het meerdere uitgekeerd naar rato van de bijdragen van de deelnemers. Een nadelig rekeningsaldo in enig jaar wordt ten laste gebracht van de deelnemers naar rato van hun bijdragen voor zover het niet geheel of gedeeltelijk ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht.

Nota weerstandsvermogen

In de visie van de FUMO is aangegeven dat de FUMO een stabiele en heldere begroting moet krijgen. Onderdeel daarvan is dat fluctuaties en risico's door de FUMO zelf kunnen worden opgevangen. Hiervoor is een weerstandsvermogen nodig.

Begin 2018 is een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement met een geactualiseerde risico-inventarisatie opgesteld waarin de uitgangspunten voor het bepalen van de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen zijn aangegeven. In de bestuursconferentie van 25 januari 2018 is ingestemd (richting gegeven) met het vormen van een weerstandsvermogen door het in drie jaar tijd op te bouwen. Uit de risico-inventarisatie (zie bijlage 4) blijkt dat de FUMO een weerstandsvermogen nodig heeft van € 1.015.000.

Kengetallen

In de verslaggevingsvoorschriften (het BBV) is aangegeven dat enkele kengetallen moeten worden opgenomen in de begroting (en jaarstukken).

	2021	2020
Netto schuld quote	-4%	-7%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4%	-7%
Solvabiliteitsratio	30%	24%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%
ontwikkeling EMU saldo	112.000	204.000

Tabel 25: Overzicht kengetallen

De netto schuld quote betreft de omvang van de schulden ten opzichte van de totale baten in de begroting. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen aan. Het EMU (Europese Monetaire Unie)-saldo, ook wel begrotingssaldo van de rijksoverheid en de decentrale overheden genoemd, is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven.

5.3 Paragraaf financiering

De FUMO is als Gemeenschappelijke Regeling op basis van de Wet FIDO verplicht om in de begroting en de jaarrekening een paragraaf financiering op te nemen. Daarin worden ontwikkelingen opgenomen over de kasgeldlimiet, de rente-risiconorm, de verwachte af- of toename van geldleningen of uitzettingen en het beleid ten aanzien van treasury.

De FUMO wordt gefinancierd doordat de bijdrage van deelnemers per kwartaal vooruit wordt betaald. Voor eventuele investeringen kunnen daarnaast leningen worden aangetrokken. Eind november 2017 is een lening van € 2,5 miljoen aangetrokken om het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 en de uitgaven van het automatiseringsproject LIS (Leefomgeving informatiesysteem) te financieren. De lening betreft een zogenaamde roll over lening en heeft een looptijd van 3 jaar (tot eind november 2020). Van het bedrag van € 2,5 miljoen is gedurende deze looptijd een bedrag van € 500.000 niet aflosbaar. Omdat de rente variabel is en er momenteel sprake is van een negatieve rente is het volledige bedrag aangetrokken. Op basis van de investeringsprognose en de ontwikkeling van de financiële vaste activa (vordering op de deelnemers in verband met nog te ontvangen bijdragen voor ontwikkelingsprogramma FUMO 2.0 en het project LIS) is de verwachting dat het bedrag van € 2,5 miljoen voldoende moet zijn tot en met 2020. Als gevolg van de investeringen in het gebouw en gezien de looptijd van de transitiebegroting is ook na 2020 nog aanvullende financiering benodigd. Gezien de negatieve rente op kortlopende financiering wordt onderzocht welke lening en welke omvang hiervan het meest passend is.

De kasgeldlimiet betreft het bedrag dat de FUMO kortlopend mag financieren voor het doen van investeringen. Volgens de Uitvoeringsregeling van de Wet Fido is dit een percentage van 8,5% van de begroting. Dit komt overeen met circa € 1,4 miljoen. Deze ruimte is tot nog toe niet gebruikt.

In het Treasurystatuut is aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit beleid houdt o.a. in dat geldleningen alleen worden aangegaan voor de taken van de FUMO en voor zover er geen andere financieringsbronnen (bijvoorbeeld reserves) aanwezig zijn. Bij het uitzetten van (eventuele) overtollige middelen gelden strikte voorwaarden, waarbij het gebruik van derivaten niet is toegestaan. Overigens is de mogelijkheid hiertoe al flink beperkt doordat ook de FUMO verplicht valt onder het schatkistbankieren. Voor de FUMO betekent dit dat alle overtollige middelen boven € 250.000 verplicht moeten worden afgedragen aan de schatkist.

Bijlage 1: Bijdragen per deelnemer

In bijlage 1 zijn drie tabellen opgenomen met specificaties van de deelnemersbijdrages.

Als eerste is een totaalspecificatie opgenomen van de deelnemersbijdrage 2021.

Als tweede is een specificatie opgenomen van de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage 2021 ten opzichte van 2020.

Als derde is een mutatieoverzicht opgenomen, waarin de verschillen worden verklaard tussen de deelnemersbijdrage in de oorspronkelijke begroting 2020 en de ontwerpbegroting 2021.

Als laatste zijn overzichten opgenomen van het aantal basistaakbedrijven per categorie, de kostprijzen per categorie en van de prijsstelling van de plustaken.

Specificatie bijdrage per deelnemer

Begroting 2021	(a = b + c)						b	c
Deelnemer	Totale bijdrage	Basistaken	Plustaken	Overige opbrengsten	Collectieve opdrachten	Implementatie omgevingswet	Totaal reguliere begroting	Transitie-begroting
Achtkarspelen	356.988	288.875	43.341	-	6.607	3.990	342.813	14.175
Ameland	78.955	45.802	28.328	-	1.048	633	75.810	3.145
Dantumadiel	235.731	180.649	39.090	-	4.132	2.495	226.366	9.366
De Fryske Marren	646.945	538.658	62.846	-	12.320	7.440	621.265	25.679
Harlingen	560.923	351.745	173.945	-	8.045	4.859	538.594	22.329
Heerenveen	470.615	376.295	61.828	-	8.607	5.198	451.927	18.689
Leeuwarden	1.212.591	850.274	287.459	-	16.565	10.004	1.164.302	48.290
Noard-East Fryslân	839.969	613.918	170.141	-	14.042	8.480	806.580	33.388
Ooststellingwerf	367.307	328.599	12.086	-	7.516	4.539	352.740	14.567
Opsterland	317.309	283.795	10.518	-	6.491	3.920	304.724	12.584
Schiermonnikoog	44.408	31.693	9.788	-	725	438	42.643	1.766
Smallingerland	489.364	335.981	121.594	-	7.685	4.641	469.900	19.464
Sudwest Fryslân	1.169.931	1.048.466	36.605	-	23.981	14.482	1.123.534	46.397
Terschelling*	688.682	66.378	592.251	-	1.518	917	661.065	27.617
Tytsjerksteradiel	389.929	293.872	69.782	-	6.722	4.059	374.435	15.495
Vlieland	70.937	26.658	40.467	-	610	368	68.103	2.834
Waadhoeke	825.314	612.431	157.616	-	14.008	8.459	792.514	32.801
Weststellingwerf	328.910	294.652	10.405	-	6.739	4.070	315.866	13.044
Subtotaal	9.094.808	6.568.741	1.928.090	-	147.359	88.992	8.733.182	361.627
Provincie Fryslân	6.596.514	3.382.299	2.823.968	-	77.365	50.008	6.333.641	262.873
Wetterskip	46.753	-	46.753	-	-	-	46.753	-
Externe veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-
Brikstaken*	280.121	-	-	280.121	-	-	280.121	-
Overige opdrachten	757.790	-	-	757.790	-	-	757.790	-
Eindtotaal	16.775.987	9.951.041	4.798.811	1.037.912	224.724	139.000	16.151.487	624.500

Gehanteerde verdeelsleutels:

Basistaken:

- Algemeen: Aantal inrichtingen per categorie
- Asbest: Aantal asbest meldingen
- Bodem: Aantal bodem meldingen

Plustaken:

- Aantal ingebrachte plusuren per categorie

Collectieve taken:

- Verhouding bijdrage basistaken

Implementatie omgevingswet:

- Verhouding bijdrage basistaken

Transitiebegroting:

- Verhouding bijdrage basistaken en plustaken

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c = b -/ - a</i>
Deelnemer	Totale bijdrage begroting 2020	Totale bijdrage begroting 2021	Mutatie 2021 tov begroting 2020
Achtkarspelen	347.320	356.988	9.667
Ameland	70.415	78.955	8.540
Dantumadiel	229.258	235.731	6.473
De Fryske Marren	583.226	646.945	63.718
Harlingen	519.001	560.923	41.921
Heerenveen	465.328	470.615	5.287
Leeuwarden	1.175.390	1.212.591	37.202
Noard-East Fryslân	831.817	839.969	8.152
Ooststellingwerf	367.374	367.307	(66)
Opsterland	307.268	317.309	10.041
Schiermonnikoog	36.009	44.408	8.399
Smallingerland	449.940	489.364	39.424
Sudwest Fryslân	1.204.742	1.169.931	(34.811)
Terschelling*	685.609	688.682	3.073
Tytsjerksteradiel	385.384	389.929	4.545
Vlieland	63.002	70.937	7.934
Waadhoeke	778.092	825.314	47.223
Weststellingwerf	333.968	328.910	(5.058)
Subtotaal	8.833.144	9.094.808	261.665
Provincie Fryslân	6.601.013	6.596.514	(4.498)
Wetterskip	46.753	46.753	-
Externe veiligheid	290.780	-	(290.780)
Briksaken*	275.181	280.121	4.940
Overige opdrachten incidenteel	1.052.464	757.790	(294.674)
Eindtotaal	17.099.334	16.775.987	(323.347)

Mutatie deelnemersbijdrage

Deelnemer	Mutatie 2021 tov begroting 2020	Oorzaken mutatie deelnemersbijdrage								
		BOA- coördinatie	Basistaak overig *	Externe Veiligheid	BOA-inzet	Plustaken overig*	Collectieve opdrachten	Implementatie omgevingswet	Overige opbrengsten	Transitie- begroting
Achtkarspelen	9.667	2.157	7.610	8.691	-	473	3.219	(4.647)	(7.835)	
Ameland	8.540	342	873	1.378	7.260	268	506	(747)	(1.341)	
Dantumadiel	6.473	1.349	5.230	5.435	-	515	2.019	(2.891)	(5.183)	
De Fryske Marren	63.718	4.022	27.502	16.206	29.040	240	6.164	(8.253)	(11.203)	
Harlingen	41.921	2.627	10.069	10.583	29.040	2.025	3.929	(5.633)	(10.718)	
Heerenveen	5.287	2.814	3.395	11.338	-	688	4.114	(6.255)	(10.807)	
Leeuwarden	37.202	5.408	41.873	21.789	29.040	(26.399)	6.816	(14.845)	(26.480)	
Noard-East Fryslân	8.152	4.584	5.727	18.471	-	2.310	6.714	(10.199)	(19.455)	
Ooststellingwerf (66)	2.454	(1.717)	9.886	-	30	3.536	(5.607)	(8.648)		
Opsterland	10.041	2.119	7.587	8.538	-	27	3.164	(4.562)	(6.833)	
Schiermonnikoog	8.399	237	604	954	7.260	24	350	(517)	(512)	
Smallingerland	39.424	2.509	7.458	10.109	29.040	1.150	3.727	(5.448)	(9.121)	
Sudwest Fryslân	(34.811)	7.829	(36.576)	31.545	-	69	10.904	(18.852)	(29.729)	
Terschelling*	3.073	496	1.266	1.997	7.260	9.212	734	(1.083)	(16.808)	
Tytsjerksteradiel	4.545	2.194	3.293	8.842	-	831	3.221	(4.865)	(8.970)	
Vlieland	7.934	199	508	802	7.260	514	295	(435)	(1.208)	
Waadhoeke	47.223	4.573	13.255	18.426	29.040	1.650	6.789	(9.941)	(16.569)	
Weststellingwerf	(5.058)	2.200	(6.034)	8.865	-	21	3.116	(5.167)	(8.059)	
Provincie Fryslân	(4.498)	25.053	59.209	100.945	-	(8.964)	37.328	(59.053)	(159.017)	
Wetterskip	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Externe Veiligheid	(290.780)	-	-	(290.780)	-	-	-	-	-	
Brikstaken	4.940	-	-	-	-	-	-	-	4.940	
Overige opdrachten incidenteel	(294.674)	-	-	-	-	-	-	-	(294.674)	
Eindtotaal	(323.347)	73.166	151.132	4.020	174.240	(15.315)	106.643	(169.000)	(289.733)	(358.500)

* Indexering en mutaties basistaakbedrijven o.b.v. bedrijvenlijst

Overzicht aantal inrichtingen (basistaken)

Specificatie inrichtingen						
Gemeente	Categorie B	Categorie C	Categorie D	Provinciale B	Provinciale C	Totaal
Achtkarspelen	101	21	14	5	1	142
Ameland	14	4	0	1	1	20
Dantumadiel	66	16	2	2	2	88
De Fryske Marren	229	62	4	10	7	312
Harlingen	57	42	3	3	11	116
Heerenveen	121	43	7	5	1	177
Leeuwarden	126	81	6	8	11	232
Noard-East Fryslân	373	66	13	3	1	456
Ooststellingwerf	90	44	12	2	3	151
Opsterland	71	33	5	4	4	117
Schiermonnikoog	9	0	0	1	1	11
Smallingerland	127	33	3	6	3	172
Sudwest Fryslân	654	101	16	7	7	785
Terschelling	19	8	0	0	2	29
Tytsjerksteradiel	69	26	4	7	5	111
Vlieland	6	4	0	1	0	11
Waadhoeke	356	47	13	5	9	430
Weststellingwerf	81	43	6	3	4	137
Provincie Fryslân	0	0	0	0	54	54
Totaal	2.569	674	108	73	127	3.551

Bovenop de Fryske norm heeft de Provincie Fryslân 8,2 fte ingebracht ten behoeve van de uitvoering van basistaken voor TOP-bedrijven.

Overzicht kostprijs per inrichting:

Categorie	Totaal uren	Prijs per uur	Prijs per inrichting
Gemeente			
Categorie B	4,79	104,52	500
Categorie C	21,06	104,52	2.201
Categorie D	49,74	104,52	5.199
Provincie			
Categorie B	59,29	104,52	6.197
Categorie C	114,54	104,52	11.972
Categorie D	259,81	104,52	27.156

Tariefstelling plustaken:

Omschrijving	Uitvoering	Tarief
Tariefgroep 1	Schaal 6-7	€ 85,50
Tariefgroep 2	Schaal 8-9	€ 94,50
Tariefgroep 3	Schaal 10	€ 110,00
Tariefgroep 4	Schaal 11	€ 121,00

Bijlage 2: Specificatie plusuren per deelnemer

Deelnemer	Toezicht				Vergunningverlening				SPA										Totaal
	Niet basistaak bedrijven +2e hercontroles	Piket Plus	BOA	Toezicht Bodem	Niet basistaak bedrijven	Bodem V	Juridisch	Administratief	Geluid	REV	EV	Toezicht juridisch	Shared service	EED	Bodem	Lucht	Beleids-ondersteuning	Diversen**	Totaal
Achtkarspelen		p.m.							300	6	79		9						394
Ameland			66						54	1	13		3					121	258
Dantumadiel					40		65		80	4	49	65	9	10				27	349
De Fryske Marren			264						131	20	147		9						571
Harlingen	475	p.m.	264		250			120	416	5	96		9		75				1.710
Heerenveen									440	10	103		9						562
Leeuwarden			264	456		884			980	20	198								2.802
Noard-East Fryslân					160		285		370	15	168	285	27	40				168	1.518
Ooststellingwerf										11	90		9						110
Opsterland										9	78		9						96
Schiermonnikoog	12		66							1	9		3						91
Smallingerland		p.m.	264						650	8	92		9		75				1.098
Sudwest Fryslân										25	287		9					12	333
Terschelling*	60		66				82		88	2	18		3		48		60	75	502
Tytsjerksteradiel		p.m.							535	10	80		9						634
Vlieland	89		66					25	54	2	7		3				127		373
Waadhoeke	300	p.m.	264		400				250	20	168		18					112	1.532
Weststellingwerf										5	81		9						95
Totaal uren per jaar	936	-	1.584	456	850	884	432	145	4.348	174	1.762	350	156	50	123	75	187	515	13.027
Tariefgroep	2	2	3	2	2	2	4	1	3	3	3	4	3	2	3	4	4	3	

Bijlage 3: Specificatie basistaakuren per deelnemer

Deelnemer	Begrote uren										Bijdrage
	Inrichting gebonden basistaken	Asbest: vergunning-verlening	Asbest: toezicht	BBK: vergunning-verlening	BBK: toezicht	Handhaving	WBB: toezicht	Niet inrichting gebonden basistaken	BOA-coördinatie	Totaal uren	obv integrale uurtarief
Achtkarspelen	2.033	210	88	135	97	180	-		21	2.764	€ 288.875
Ameland	325	27	11	25	18	29	-		3	438	€ 45.802
Dantumadiel	1.100	288	120	55	40	113	-		13	1.728	€ 180.649
De Fryske Marren	3.996	225	94	270	194	336	-		38	5.153	€ 538.658
Harlingen	2.744	132	55	110	79	219	-		25	3.365	€ 351.745
Heerenveen	2.244	387	161	318	229	235	-		27	3.600	€ 376.295
Leeuwarden	4.342	900	375	470	338	452	1.206		52	8.135	€ 850.274
Noard-East Fryslân	4.115	719	299	183	131	383	-		44	5.874	€ 613.918
Ooststellingwerf	2.417	264	110	73	52	205	-		23	3.144	€ 328.599
Opsterland	1.979	305	127	63	45	177	-		20	2.715	€ 283.795
Schiermonnikoog	217	15	6	25	18	20	-		2	303	€ 31.693
Smallingerland	2.152	431	179	128	92	210	-		24	3.214	€ 335.981
Sudwest Fryslân	7.271	824	343	503	362	654	-		75	10.031	€ 1.048.466
Terschelling*	489	41	17	25	18	41	-		5	635	€ 66.378
Tytsjerksteradiel	2.065	210	88	143	103	183	-		21	2.812	€ 293.872
Vlieland	172	15	6	25	18	17	-		2	255	€ 26.658
Waadhoeke	4.668	270	113	223	160	382	-		44	5.859	€ 612.431
Weststellingwerf	2.228	173	72	83	59	184	-		21	2.819	€ 294.652
Provincie Fryslân	25.018	-	-	-	-	-	-	7.102	240	32.359	€ 3.382.299
Totaal uren	69.573	5.433	2.264	2.853	2.054	4.020	1.206	7.102	700	95.204	€ 9.951.041
fte	51,9	4,1	1,7	2,1	1,5	3,0	0,9	5,3	0,5	71,0	

Bijlage 4: Overzicht taakvelden

Begroting FUMO	2020	Taakvelden				
		0,1 Bestuur	0,4 Overhead, ondersteuning organisatie	0,8 Overige baten en lasten	7,4 Milieubeheer	8,3 Wonen en Bouwen
Lasten:						
Personeelskosten	12.655.858	58.776	2.523.942		9.793.018	280.121
Inbesteding o.b.v. DVO's	745.000		745.000			
Detachering Wetterskip	28.000		28.000			
Materiele lasten	2.463.630		2.463.630			
Onvoorzien	120.000			120.000		
Implementatie omgevingswet	139.000		139.000			
Totaal lasten	16.151.487	58.776	5.899.572	120.000	9.793.018	280.121
Baten:						
Basistaken	10.231.162				9.951.041	280.121
Aanvullende taken	4.798.811				4.798.811	
Overige opbrengsten	982.514				982.514	
Implementatie omgevingswet	139.000		139.000			
Totaal baten	16.151.487	0	139.000	0	15.732.366	280.121
Saldo	0					

Bijlage 5: Risicoanalyse 2021

Risico Analyse

De volgende risico's die, als deze zich voordoen, kunnen leiden tot financiële gevolgen worden onderkend door de FUMO:

	Omschrijving risico	Beheersingsmaatregel	Bedrag	Kans (Hoog, Middel, Laag)	Impact
1.	De productiviteitsnorm bedraagt in 2021 1.340 uur. De realisatie over 2019 bedraagt circa 1.240 uur. Dit betekent dat er een 'gat' is van ca 100 uur per fte in het primair proces. Op een totale formatie van 113 fte, betreft dit ruim 11.000 uur. Het risico bestaat dat óf deze uren niet kunnen worden besteed aan de deelnemers óf dat voor deze uren extra capaciteit ingezet moet worden. Uitgaande van een tarief van € 80.- per uur, is het maximale risico €900.000.	<ul style="list-style-type: none"> • Meer sturing op het behalen van de productiviteitsnorm. Hierbij kan gekeken worden naar de wijze van tijdsregistratie. • Met de deelnemers en het bestuur in gesprek gaan over de haalbaarheid van de productiviteitsnorm en deze eventueel bijstellen. 	€ 900.000	M	€ 450.000
2.	Begin 2020 wordt er in de managementlaag gebruik gemaakt van externe inhuur. De kosten van deze inhuur zijn hoger dan de kosten van vast personeel. Het risico bestaat dat er in 2021 ook gebruik wordt gemaakt van externe inhuur, waardoor de kosten hoger uitvallen dan begroot. Het risico bestaat voor 3 MT-posities, waarbij het risico per MT-positie ca € 50.000 bedraagt.	In 2020 besluitvormingstraject doorlopen inzake de organisatiestructuur en vervolgens werven voor deze posities, waardoor voor 2021 alle MT-posities met interne medewerkers ingevuld zijn.	€ 150.000	L	€ 30.000
3.	In de urenberekening wordt uitgegaan van een ziekteverzuim van 5% voor 2021. Indien er sprake is van een hoger percentage, dan zal dit leiden tot extra kosten omdat dan externe capaciteit moet worden ingehuurd welke niet is begroot. Maximaal 2 % boven de norm van 5%. 1% is circa € 100.000.	Maandelijks worden verzuimcijfers besproken in het MT en met afdelingshoofden. Met medewerkers met een hoog frequentie aan verzuim vinden gesprekken plaats. Vanaf 2017 is het beleid meer gericht op preventie van verzuim.	€ 200.000	H	€ 160.000
4.	Het zaakstelsel dient te worden aangepast aan de veranderende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet. Daarnaast vereist de aansluiting op het digitale stelsel een organisatie die geheel digitaal kwalitatieve, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. Dit betekent dat ons zaakstelsel LEEF aangesloten moet worden op het digitaal stelsel waarbij (interne) processen en systemen opnieuw ingericht moeten worden. Ook zullen er aanpassingen moeten komen om nieuwe data, noodzakelijk als gevolg van de omgevingswet, te kunnen registreren. Omvang van het risico is moeilijk te bepalen. Schatting risico is € 250.000.	Goede contractuele afspraken maken met de leverancier van het zaakstelsel en te monitoren en sturen op de voortgang.	€ 250.000	H	€ 200.000
5.	Werving, selectie en mobiliteit. Het aantrekken van nieuwe medewerkers via het reguliere wervings- en selectiebeleid van de FUMO (adverteren en zoeken naar personeel dat al aan de functie-eisen voldoet) voldoet nauwelijks meer. Als gevolg van de aantrekkende economie	Via het project Strategische Personeelsplanning wordt getracht om op een andere manier de werving en selectie te doen. Hierbij wordt ingezet op een steviger verbinding met	€ 350.00	M	€ 175.000

	<p>is het voor m.n. de specialistische functies uiterst moeilijk intern personeel te werven. Hierdoor wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van inhuur. In de begroting wordt rekening gehouden met een flexibele schil van 15%. Wanneer er naar verhouding meer moet worden ingehuurd, is het risico dat de kosten hoger worden dan begroot. Wanneer de verhouding 75/25 wordt in plaats van 85/15, levert dit verhoudingsgewijs 10 fte meer inhuur op. Inhuur kosten gemiddeld € 35K per jaar meer, waardoor het totale risico € 350 K bedraagt.</p>	<p>opleidingsinstituten en het verleggen van de koers naar het meer zelf vormen en opleiden van personeel.</p>			
Totaal			€ 1.850.000		€ 1.015.000

Bijlage 6: Geconsolideerde begroting

In deze bijlage worden de reguliere begroting en de transitiebegroting geconsolideerd gepresenteerd.

Meerjarenbegroting geconsolideerd					
(Bedragen x € 1000)	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
Personeelskosten	13.429	13.429	13.429	13.429	13.429
Overige personeelskosten	859	859	859	859	859
Kapitaallasten	84	84	84	84	84
Wagenpark	163	163	163	163	163
Huisvesting	660	660	660	660	660
Administratie	53	53	53	53	53
ICT	416	416	416	416	416
Overige kosten	179	179	179	179	179
Onvoorzien	180	120	120	120	120
Ontwikkelkosten	50	50	50	50	50
Implementatie omgevingswet	139	-	-	-	-
Opbouwen weerstandsvermogen	-	-	-	-	-
Implementatiekosten (oud)	453	453	-	-	-
Indexering	31	592	1.121	1.681	2.242
Totale lasten incl indexering	16.695	17.058	17.133	17.694	18.254
Baten					
Baten uit extra opdrachten	758	784	812	840	870
Deelnemersbijdrage incl indexering	15.394	15.789	16.322	16.854	17.385
Bijdrage transitiebegroting	625	625	-	-	-
Totale baten	16.776	17.197	17.133	17.694	18.254
Saldo baten en lasten	81	140	-	-	-

De geconsolideerde begroting laat in de jaren 2021 en 2022 een begrotingsoverschot zien. Dit wordt veroorzaakt door de opzet van de transitiebegroting, waarbij de opbrengsten over 4 jaar geëgaliseerd worden, terwijl de werkelijke kosten een dalend patroon kennen. In de jaren 2021 en 2022 is als gevolg hiervan sprake van een positief saldo, waar in de voorgaande jaren juist sprake was van een tekort. Structureel is er sprake van een evenwicht tussen de baten en lasten.

Bijlage 7: Aantal meldingen bodem en asbest

Meldingen bodem: Gemiddelde 2017-2018

Minimaal 10 per jaar

Gemeente	Meldingen
Achtkarspelen	54
Ameland	10
Dantumadiel	22
De Fryske Marren	108
Harlingen	44
Heerenveen	127
Leeuwarden	188
Noard-East Fryslân	73
Ooststellingwerf	29
Opsterland	25
Schiermonnikoog	10
Smallingerland	51
Sudwest Fryslân	201
Terschelling	10
Tytsjerksteradiel	57
Vlieland	10
Waadhoeke	89
Weststellingwerf	33
Totaal	1141

Meldingen Asbest:

Minimaal 10 per jaar

Gemeente	Meldingen
Achtkarspelen	140
Ameland	18
Dantumadiel	192
De Fryske Marren	150
Harlingen	88
Heerenveen	258
Leeuwarden	600
Noard-East Fryslân	479
Ooststellingwerf	176
Opsterland	203
Schiermonnikoog	10
Smallingerland	287
Sudwest Fryslân	549
Terschelling	27
Tytsjerksteradiel	140
Vlieland	10
Waadhoeke	180
Weststellingwerf	115
Totaal	3622

Bijlage 8: Concept programma collectieve taken

Onderstaand een lijst met activiteiten die collectief worden opgepakt en een inschatting hoeveel tijd hiermee gemoeid is. Deze activiteiten worden nog nader uitgewerkt en gaan in 2021 onderdeel uitmaken van het uitvoeringsprogramma van de FUMO.

Activiteit	Uren prognose
Deelname aan het landelijke kernteam EED (Europese Energie-Efficiency Richtlijn) en coördinatie EED-taken voor de deelnemers	150 uur
Deelname aan (landelijke en regionale) overleggen (voorbeelden: overleggen ODNL, regionaal VTH-overleg, regionaal overleg ketenaanpak, landelijk overleg informatie gestuurd handhaven)	300 uur
Crisisorganisatie	500 uur
Milieualarmnummer	pm ¹⁴
Data en informatie gestuurd werken	150 uur
Projecten voortvloeiende uit het VTH overleg	75 uur
Nieuwe wetgeving implementeren	75 uur
Kennisuitwisseling en kennisoverdracht	200 uur
Projectplan geluid	75 uur
Programmavorming en programmeren branches toekomst	200 uur
Advisering grens overstijgende vraagstukken (zoals Pfas, ZZS, e.d.)	225 uur
Restpost	250 uur
Totaal	2.150 uur

Activiteiten die eveneens ondergebracht kunnen worden in een programma collectieve taken zijn:

- Samenwerking bij de ketenaanpak;
- Boa-coördinatie en
- Implementatie Omgevingswet.

Voor deze activiteiten zijn/worden nu aparte budgetten toegekend.

---

¹⁴ Deze uren worden tot nu toe door de Provincie Fryslân betaald.